Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

49 йил чиқиши, № 80 (13.640). 5 АПРЕЛЬ. 1967 йил ЧОРШАНБА Баҳоси 2 тийин.

ЮКСАК МУКОФОТ

Арманистон республикасидаги «Коммунист» газетаси меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларни хўжалик ҳамда маданий қурилиш вазифаларини бажаришга сафарбар қилиш соҳасидаги хизматлари ва ўн мингинчи сони чиқиши муносабати билан газета СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан, Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. (ТАСС).

ТАБРИК УЧУН ТАШАККУР

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорный, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Венгрия озод этилганлигининг 22 йиллиги — миллий байрами муносабати билан юборган яхши истаклари учун Венгрия Социалистик ишчилар партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Янош Кадар, Венгрия Халқ Республикаси Президиумининг Раиси Иштван Доби, Венгрия Революцион ишчи-деҳқон ҳукуматининг раиси Дьюла Каллаи самимий миннатдорлик изҳор этилган телеграмма олдилар. (ТАСС).

Андижон областн далаларида чигит экиш оммавий равишда қизитиб юборилди. Андижон районидаги «Коммуна» колхозининг деҳқонлари юбилей йили мўл ҳосилининг гарови бўлган экиш кампаниясини областда биринчилар қатори бошладилар. Юқоридаги суратда 19. бригаданинг селкачиси F. Тўлаев. Пастдаги суратда бригадада чигит экиш пайти.

Г. Кечкин фотолари.

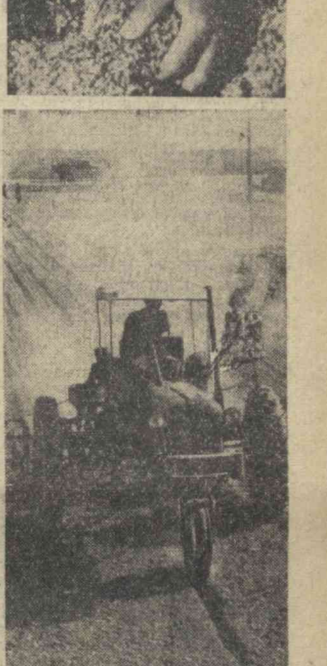

ОКТЯБРЬ МУСОБАҚАСИ — ДЎСТЛИГИМИЗ РАМЗИ

МУСОБАҚА БАЙРОҒИ ОСТИДА

Октябрь революциясининг ярим асрли тўйи арафасида ҳар бир совет кишисининг қалби зўр ҳаяжон ва қувонч билан урмоқда. Бу ҳис-туйғу ҳамма ерда, ҳар бир ишда, ҳамманинг юриш-туришида, ҳаётида ўз ифодасини топмоқда. Юбилей йили. Бу ёқимли ибора кишиларга яқин бўлиб қолди. Шу қутлуғ кунни орзиқиб кутаётган бахтиёр халқимиз ўтмишини, ҳозири ва келажагини эслаб, эллик йиллик умри нақадар мазмундор ўтганлигидан беҳад шодланади ва мағрурланади.

Шу кунларда ҳар бир совет кишиси жонажон Ватан тўйига арзигулик совға билан бориш иштиёқида яшамоқда. Унинг ўз Совет ҳокимиятига бўлган эҳтиромини ифода этувчи бундай туйғуси янги, юқори марраларни эгаллаш, ишлаб чиқаришда юксак кўрсаткичларга эришишга ундамоқдаки, буни халқ хўжалигимизнинг барча соҳасида, илм ва фанда, маданият ва санъатда, ҳамма нарсада кўриб турибмиз.

Яқинда Тожикистон ССРнинг Регар районидаги Ленин номли, Ўзбекистон ССРнинг Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхозларнинг раҳбарлари қардош пахтакорлар ўртасидаги социалистик мусобақани, хўжаликларда эса 40 центнерчилик ҳаракатини кучайтириш тўғрисида «Совет Ўзбекистони» газетаси орқали бир-бирларига хат йўллаб, ҳар икки республикадаги пахтакор хўжаликларни юбилей йилида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини мўл-кўл етиштиришга чақирдилар. Ўзбекистон КП Марказий Комитети бу чақириқни маъқуллаб қарор қабул қилди. Қарорда таъкидлангани дек, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасидаги катта-катта вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун олиб борилаётган курашда қардош республикалар қишлоқ меҳнаткашларининг йил сайин давом этиб келаётган традицион социалистик мусобақаси жуда катта роль ўйнайди.

Республикамиз пахтакорлари юбилей йилида Ватанга тўрт миллион тонна пахта етказиб берадилар. Бир ярим миллион тонна пахта машиналарда терилади. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари давлатга топширадиган бошқа хил маҳсулотлар салмоғи ҳам ҳар йилдагидан кўпроқ бўлиши керак. Бунинг учун тарихий 1967 йилнинг хусусиятига хос ғайрат билан ишлаш, ташкилотчилик ва ташаббускорлик намуналарини кўрсатиш талаб этилади. Бу борада айниқса социалистик мусобақанинг аҳамияти каттадир. Юбилей йилида ҳар бир пахтакор, механизатор, ҳар бир ғаллакор, чорвадор, ҳар бир боғбон ва пиллачи социалистик мусобақа байроғини баланд кўтармоғи, катта-катта ғалабаларни қўлга киритиш учун алоҳида ҳиммат билан курашмоғи керак.

Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги шарафига қардош республикаларда меҳнат вахтасини бошлаган Ленин номли ва Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз меҳнаткашларининг ватанпарварлик ташаббуси ҳар икки республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари қалбида дўстлик, ҳамкорлик ҳисларини кучайтирди, битмас-туганмас куч ва илҳом бахш этди. Мазкур икки забардаст хўжалик раҳбарларининг хатларига жавобан республикамизнинг бошқа жуда кўп хўжаликлари шунингдек, қардош пахтакор республикаларнинг хўжаликлари ҳам қимматли ташаббусга қўшилажакларини чин юракдан изҳор этмоқдалар.

Дарвоқе қишлоқ хўжалик маҳсулотларини, айниқса, юбилей йилида кўпроқ етиштириш учун ҳамма имкониятга эгамиз. Билим ва тажриба етарли, техника ва маблағдан камчилик жойимиз йўқ. Шундай экан, илғорлар ташаббусини қўллаб қувватлаш, уларнинг чақириғига лаббай деб жавоб бериш, маҳсулотларни мўл-кўл етиштириш учун кураш, бу йўлда дадил ҳаракат қилиш республикамиздаги ҳар бир хўжаликка хос вазифадир.

Республикамизда кенг фронт бўйлаб қизғин меҳнат бошланиб кетди. Ҳамма областда ёппасига чигит экишга киришилди. Қўйлар қўзиламоқда. Пиллачиларимиз эрта-индин боқиладиган пилла қурти ташвишида. Боғбонлар ниҳол қадамоқда. Сабзавотчиларимиз, ғаллакорларимиз ғанимат вақтдан фойдаланиб қолиш, эл-юрт дастурхонини тўкин-сочин қилиш ҳаракатида тиниб-тинчимай меҳнат қилмоқдалар. Ҳозирги энг муҳим вазифа экинларни, айниқса чигитни қисқа муддатда юқори сифатли экиб олишдан, қўзилатиш кампаниясини муваффақиятли ўтказиб, давлатга маҳсулот топшириш, молларнинг туёғини тўлдириш планларини тўла ва ошиғи билан бажаришдан иборатдир.

Ҳамкорлик, ўзаро ёрдамнинг энг яхши йўли — социалистик мусобақадир. Социалистик мусобақа қардошлик ипларини мустаҳкамлайди. Бинобарин, юбилей йилида қардош республикалар ўртасидаги социалистик мусобақани янада кучайтиришимиз, умумий юксалиш сари биргаликда дадил қадам ташлашимиз керак. Шу билан бирга республикамизнинг ўзида областлар, районлар, хўжаликлараро мусобақани кенг қизитмоқ лозим. Якка тартибда мусобақани ташкил этиш, уни оммавий ҳаракатга айлантириш керак. Токи ҳар бир киши шахсан ўзи юбилейга совға тайёрлашда маълум бурчини чуқур сезсин ва уни муқаддас билсин. Партия, комсомол, касаба союз ташкилотлари мусобақанинг ташкилотчилари ва тарғиботчилари бўлишлари, бу ишда оммага бошчилик қилишлари ва яқиндан ёрдам беришлари керак.

Юбилей йили ғалабаларини кўпайтириш учун социалистик мусобақа байроғи остида жанговар курашга, азиз Ватандошлар!

Тожикистондан хат

ДАСТЛАБКИ ҚАДАМЛАР

Мамлакатимизда энг ажойиб воқеа — Совет ҳокимиятининг шонли 50 йиллиги муносабати билан қўшни ва қардош Ўзбекистоннинг Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз деҳқонлари билан социалистик мусобақа боғлаганимиз ва айни вақтда бу олижаноб ишни муваффақиятли давом эттираётганимиз ҳаммага маълум. Буни ҳар икки республика меҳнаткашлари газеталаримиз, радиоларимиз орқали ҳам яхши билишади.

Янги беш йилликнинг иккинчи йилида қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштиришни кўзлаб, ўзбек қардошларимиз бошлаб берган ватанпарварлик ташаббусидан ғоят мамнунмиз.

Республикаларимизнинг бошқа барча хўжаликларига намуна бўлиб, колхозларимиз бошлаб берган бу ташаббусни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳам тўла маъқуллаб, ўзбек ва тожик халқлари орасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш ва янада кенгайтиришда асосий воситалардан бири бўлган социалистик мусобақанинг роли ва аҳамиятини талқин этувчи махсус қарор қабул қилгани мусобақадошларимиз қатори бизнинг ҳам ғайратимизни ошириб юборди.

Кўклам экин кампанияси деҳқон учун дастлабки синовлардан бири эканлигини тажрибакор деҳқонларимиз яхши билишади. Бобо деҳқонларнинг эртаги ҳаракат — ҳосилга баракат, деган ҳикматли нақлига амал қилиб иш кўрсак натижа яхши бўлади. Шу муносабат билан колхозимизда шу кеча-кундузда олиб борилаётган кўкламги дала ишларидан сиз мусобақадошларимизни хабардор қилмоқчимиз.

Пахтачилик — хўжалигимизнинг етакчи тармоғидир. Шуни назарда тутган ҳолда ҳар йили ҳам чигит экиш пайти бошлангунга қадар донли ва хашаки экинлар, сабзавот ва картошка экишни тамомлаб олиш бизларда одат бўлиб қолган. Ҳозир 60 гектар ерга уруғлик учун элита сортли, 42 гектар майдонга силос учун маккажўхори экдик. Яна 98 гектар ерга силос учун маккажўхори экишни ҳам яқин кунлар ичида тамомлаймиз. Колхозимиз бу йил давлатга 800 тонна сабзавот етказиб бериши керак. Помидордан ташқари сабзавотнинг барча турларини экиб қўйдик.

Механизаторларимиз Ҳисор водийсида биринчилар қатори чигит экишни 28 мартда бошлаб юбордилар. Экишнинг дастлабки уч куни мобайнида 300 гектардан ортиқ майдонга уруғ ташланди. Бироқ 31 мартдаги ёмғир аралаш қор ишнинг шаштини бир оз қайтариб қўйди. Ҳозир далаларимизда ҳар хил маркадаги 42 трактор ва 36 сеялка ишлаб турибди. Уларнинг кучидан тўла ва унумли фойдаланиб, кунига 200-250 гектар ерга чигит экиш, ва бу ишни кечи билан 7-8 кунда тугаллаш мумкин. Биз барча имкониятлардан тўла фойдаланиб, чигит экишни узоғи билан 10 апрелгача тугаллашни мўлжаллаб турибмиз. Бунга эришсак бу йил ўтган йилдагига нисбатан вақтдан 2-3 кун ютган бўламиз.

Олган мажбуриятимизга мувофиқ 2000 тонна пахтани машиналарда териб оламиз. Бунинг учун 900 гектар майдондаги ғўзани машина теримига мослаб алоҳида парвариш қиламиз. Бу юксак вазифа асосан колхозимиздаги икки комплекс механизациялашган бригада зиммасига юклатилади. Кўклам экиш кампаниясининг ҳозирги энг қизғин ва долзарб кунларида далаларимизда 160 дан зиёд механизаторлар енг шимариб, фидокорона меҳнат қиляпти, Ватан ҳамда халқ олдидаги шарафли бурчларини ҳалоллик билан адо этишяпти.

Колхозимиз правлениеси, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари қишлоқ хўжалик экинларидан, айниқса пахтадан мўл ва арзон ҳосил етиштиришда механизаторлар ҳал қилувчи роль ўйнашини ҳис этганликлари ҳолда уларнинг меҳнатини қадрламоқдалар. Механизаторлар учун барча моддий ва маданий-маиший шароитлар яратиб берилган. Механизаторлар ўртасида социалистик мусобақани кучайтириш мақсадида илғорларга ҳар беш кунда топшириш шарти билан иккита, трактор бригадалари ўртасида эса ойда бир марта топшириш шарти билан битта кўчма Қизил байроқлар таъсис этилди ва пул мукофоти ажратилди. Экиш кампаниясини тугаллашга қадар механизаторларга колхоз ҳисобидан кунига уч маҳал бепул иссиқ овқат тайёрлаб берилади. Дала шийпонларида радиоприёмник, газета ва журналлар мавжуд.

Азиз дўстлар, колхозимиз деҳқонлари ва механизаторлари олдида турган асосий вазифалар ва Сизлар билан тузилган социалистик мусобақа шартларига амал қилиб, улар томонидан ҳозир амалга оширилаётган ишлар асосан ана шулардан иборат.

Сизларга мусобақамизнинг яхши натижа беришида ва бу йил пахта ҳамда бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштиришда ҳал қилувчи роль ўйнайдиган кўклам экишини тез ва сифатли тугаллашда муваффақиятлар тилаймиз.

Дўстлик ва қардошлик саломи билан,

Абдупаттоҳ ҚОЗОҚОВ, Тоштемир ЁҚУБОВ, Камол МАДУМАРОВ, Комилжон ҒОИИБОВ — Тожикистон ССР Регар районидаги Ленин номли колхоз механизаторлари.

ҚЎШИЛАМИЗ

Тожикистон ССР Регар районидаги Ленин номли ва Ўзбекистон ССР Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхозларнинг меҳнаткашлари Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги шарафига пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан бошлаган социалистик мусобақага биз ҳам қўшиламиз. Юбилей йилида мамлакатга пландаги 1800 тонна ўрнига 2200 тонна пахта берамиз, бошқа деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтирамиз.

Колхозимиз аъзолари Ленин номли ва Ҳамроқул Турсунқулов номли колхозларнинг раислари ёзган ва «Совет Ўзбекистони» газетаси саҳифаларида эълон қилинган мактублар ва бу ҳақда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қабул қилган қарорни муҳокама қилгандан кейин ана шундай қарорга келишди.

М. ЭГАМОВ,
Қарши районидаги Энгельс номли колхознинг раиси.

ТУРКМАНИСТОНДАН ХАТ

КУЧ — ҲАМКОРЛИКДА

Дўстлик, ҳамкорлик қудратимиз манбаи, муваффақиятлар гарови эканлигини турмушда, кундалик ишимизда кўриб келмоқдамиз.

Бизнинг ерларимиз Хоразм областининг Шовот райони колхозлари билан туташ. Шовот районидаги «Партия XXII съезди» колхози ён қўшнимиз, мусобақадошимиз. Тажриба алмашиб, маслаҳатлашиб турамиз. Долзарб кунларда ўзаро текширишлар ўтказилади. Қийинчиликларни биргалашиб енгамиз. Давдон коллекторини биргаликда қуриб, ернинг захини йўқотдик. Суғориш тармоқлари умумий куч билан реконструкция қилинди. Дала ишлари тиғиз кезларда ўзбек қўшниларимиз бизга автопогрузчик, борона ва тракторнинг запас қисмлари билан ёрдам кўрсатишади.

Ўтган йили колхозимиз гектаридан 32 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариб, ҳосилдорликни бир йилда гектар бошига 4 центнер оширди. Мусобақадошларимиз эса 36,9 центнерли марраии эгаллаб, бизга нисбатан анча юқори кўрсаткичга эришдилар. Юбилей йилида қўшнимизга тенглашиш учун курашмоқдамиз. Экиш тараддуди авж олдирилди. Ерларнинг шўри ювиб бўлиняпти. Чигит экишни 20 апрелгача тугаллашни режалаштирдик.

Қишлоқ маданияти тўғрисида икки оғиз сўз. Кейинги даврда ўн йиллик мактаб, клуб, туғруқхона қурилиб, ишга туширилди. 450 хонадон янги посёлкада ҳовли тўйи ўтказди. Кўпгина колхозчиларимиз Бухоро газидан, Тахиатош нуридан, Хоразм телевизион марказининг томошаларидан баҳраманд бўлишяпти.

Газета саҳифаларида Тожикистон ва Ўзбекистон пахтакорларининг мусобақаси ҳақида берилаётган материаллар дўстлигимизни янада мустаҳкамлашга руҳлантирди. Биз ҳам қардош республикалар қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг мусобақасига қўшиламиз ва юбилей йилида гектаридан 40 центнердан пахта етиштириб, тўйга муносиб тўёна ҳозирлаш учун ҳамкорликда ишлаймиз.

А. АБДУЛЛАЕВ,
Туркманистон ССР, Тошовуз районидаги Орджоникидзе номли колхоз раиси.

ЧИГИТ УНИБ ЧИҚДИ

ТЕРМИЗ, 4 апрель. (ЎзТАГ). Ўзбекистоннинг жанубий районларида чигит барвақт экилган участкаларда ингичка толали пахта уруғи униб чиқди. Термиз районидаги «Октябрь 50 йиллиги» колхозининг Шоди Хушвақтов бошлиқ бригадаси далаларида яшил квадратлар ҳосил бўлди.

Термиз районидаги Жданов номли колхознинг ва қўшни Жарқўрғон районидаги бошқа пахтакор хўжаликларнинг кўпгина участкаларида ҳам ингичка толали пахта уруғи униб чиқди.

ТАШРИФИНГИЗДАН МИННАТДОРМИЗ

Тошкентликлар Совет давлатининг юбилейига бағишланган Москва кунлари байрамида қатнашиш учун ўзбеклар диёрига келган Ватанимиз пойтахти вакилларини самимий кутиб олмоқдалар. Азиз меҳмонлар борган ҳамма жойда — завод ва фабрикаларда, илмий муассасаларда ва ишчи клубларида дўстона илтифот, шодиёна табассум, эзгу истаклар билан кутиб олинмоқда.

Москва шаҳар партия комитетининг секретари А. М. Калашников бошчилигидаги қаҳрамон шаҳар делегацияси Тошкентга келганига икки кун бўлди. Шу куни делегация шаҳар Совети ижроия комитетида қабул қилинди. Шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Г. М. Саркисов меҳмонларни самимий табриклади. Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари В. В. Окунский меҳмонларни шаҳар тарихи билан, Улуғ Октябрнинг шонли юбилейини муносиб кутиб олишга тайёрланаётган шаҳар меҳнаткашларининг ишлари билан таништирди.

Шаҳарнинг бош архитектори А. В. Якушев Тошкентнинг бош плани чизиб берилган катта харитага қараб шаҳарнинг яқин келажаги тўғрисида мароқли сўзларни айтди.

Суҳбатда Москва шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Н. Т. Сизов, «Моспроект» бошқармасининг бошлиғи архитектор А. Г. Рогачов, Ленин мукофоти лауреати академик А. И. Целиков, «Главмосстрой» бошлиғи Н. Е. Пашченко, Москва шаҳридаги Жданов район партия комитетининг биринчи секретари Н. В. Ермаков ва Ватанимиз пойтахтининг бошқа вакиллари қатнашдилар.

Ўша куни СССР пойтахтининг вакиллари Тошкентдаги бир қанча йирик корхоналарда, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясида бўлишди.

Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонт заводи байрамдагидек безатилган эди. Ишчиларнинг бир группаси, корхона раҳбарлари москваликларни корхона дарвозаси олдида шодиёна кутиб олишди. Коммунистик меҳнат зарбдори Абдирашид Қозоқбоев делегацияга нон-туз тақдим этди.

Меҳмонлар завод цехларига кириб, ишчилар билан суҳбатлашдилар. Завод ишчилари Тошкентда ўтказилаётган Москва кунларини дўстлик ҳафтаси деб атадилар. Улар ана шу фикрларини клубнинг ҳуснига ҳусн қўшиб турган транспарантда изҳор қилдилар. Бу клубда митинг бошланиб кетди. Электрик-слесарлар коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи Н. М. Железнов, мастер Р. Азимов, завод бошлиғи Р. Т. Тадулевич коллективнинг ишлари ҳақида, Улуғ Октябрь юбилейини кутиб олишга қандай тайёргарлик кўраётганликлари тўғрисида сўзлаб беришди.

Москва шаҳар партия комитетининг секретари А. М. Калашников завод коллективига москваликлар номидан самимий салом топширди.

Заводдаги учрашув охирида Москва артистлари концерт қўйиб беришди. Ишчилар азиз меҳмонларни кузатиб қолар эканлар, «Ташрифингиздан миннатдормиз» дейишди. (ЎзТАГ).

Тошкентда Москва кунлари давом этмоқда

КЎНГИЛ БУЮРГАНИ

Тошкентда Москва кунлари байрам сифатида нишонланмоқда. Ана шу кунларда дўстлик ва биродарлик қўшиқлари тилларда ва дилларда. Тошкентнинг Чилонзор массивидаги 26-кварталда ва шаҳар марказидаги қурилиш майдонларида кезган киши дўстлигимиз қадр-қимматининг нақд далиллари гувоҳи бўлади.

Ўтган йилнинг июль ойидан буён Москвадан келган 5 минг кишилик коллектив шаҳримизда осмон билан ўпишгудек баланд кўп квартирали бинолардан анчагинасини қуриб қўйди. Москвалик қардошларимиз ўтган йилнинг охирги кварталидаёқ дастлабки уйни фойдаланишга топширган эдилар. Шундан кейин яна 18 та уй-жой биноси қуриб тугалланди. Ана шу уйларда ҳозир зилзиладан жафо кўрган тошкентликларнинг 1310 оиласи истиқомат қилмоқда.

Ватанимиз пойтахти қаҳрамон Москвадан келган бинокорлар Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини Тошкент шаҳрида нишонлайдилар. Улар ана шу қутлуғ сана шарафига оширилган мажбуриятлар олиб меҳнат қилишмоқда. Чилонзор массивидаги 26-квартал қурилишини шу йилнинг биринчи ярмида тугаллаш билан бирга шаҳарнинг марказидаги объектларда ҳам бинолар тиклашни жадаллаштириш тадбирлари кўрилмоқда.

Жонажон пойтахт вакиллари — москваликлар кеча Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз-вагон ремонт заводи ишчи ва хизматчиларининг меҳмонлари бўлишди. Суратларда: 1, иккинчи механика цехининг кекса ишчиси Абдурашид Қозоқбоев меҳмонларга нон-туз тутмоқда. (чапда). Делегация аъзолари дизель цехида.

И. Гаузберзон фотолари.

ЧУҚУР ТАЪЗИЯЛАР

СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Р. Я. Малиновский вафоти муносабати билан СССР Мудофаа министрлиги, СССР Қуролли Кучлари бош штаби ҳамда Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз флоти бош сиёсий бошқармасига Совет Иттифоқининг турли томонларидан таъзия мактублари ва телеграммалари келиб турибди.

Бошқа бир қанча мамлакатларнинг ҳарбий арбобларидан ҳам таъзиялар келди:

— Сурия Араб Республикаси мудофаа министри генерал-майор Хофиз Асаддан;

Ироқ мудофаа министри генерал Шокир Маҳмуд Шукридан;

— Сомали Республикаси Миллий армиясининг қўмондони генерал Муҳаммад Саиддан;

Югославия ҳарбий денгиз флотининг қўмондони адмирал Мате Эрковичдан;

Сурия армияси бош штабининг бошлиғи дивизия генерали Аҳмад Суведанидан;

Афғонистон, Болгария Халқ Республикаси, Белгия, Буюк Британия, Ҳиндистон, Италия, Индонезия, Куба Республикаси, Корея Халқ Демократик Республикаси, Норвегия, Бирлашган Араб Республикаси, АҚШ, Франция, Швейцария ҳарбий, ҳарбий-денгиз ва ҳарбий-ҳаво атташелари таъзия билдирдилар.

Таъзия мактублари ва телеграммалари кетма-кет келиб турибди.

ГЕНЕРАЛ БИЛАН УЧРАШУВ

УЛУҒ ВАТАН УРУШИ ҚАҲРАМОНЛАРИ ИЗИДАН

1944 йил 23 ноябрь куни кечқурун дивизия командирининг ўринбосари гвардия подполковниги Хохлов мени ўз ҳузурига чақириб, фотоаппарат олиб гвардия генерал-майори Собир Раҳимов дивизиясининг команда пунктига эрта тонгда етиб боришимни айтди. Бундан бир неча кун муқаддам дивизияга янги командир — Собир Раҳимов 17-ўқчи корпусга командир қилиб тайинланган гвардия генерал-майори Морозовнинг ўрнига келган эди.

Мен у вақтда дивизиямизда асосий хизматдан ташқари расм олиш билан ҳам шуғулланардим. ТАСС фотохроникасининг штатсиз ҳарбий фото мухбири эдим. У пайтларда фототехника унчалик ривожланмаган эди. Мен кўпинча «ФЭД» аппаратида сурат олардим.

Эрта тонгда душман артиллериясининг овози тингач, дивизиянинг команда пункти томон йўл олдим.

Кун бир оз совуқ. Ҳаво булут. Бу эса расм олишни қийинлаштиради. 3-4 километр йўл босгач, қуюқ ўрмонзорда жойлашган дивизия команда пунктига етиб келдим. Гвардия генерал-майори С. Раҳимов блиндажи олдида турган қўриқчи мени ўтказиб юборди. Ертўла зинапояларидан пастга тушиб бормоқдаман. Мана блиндажга кириб келдим. Чап томонда тахтадан қилинган каравот турибди. Унинг рўпарасида эса тахтадан ясалган столча. Унинг устига хаританинг расми бор газета ёзилган ва лампа қўйилган. Стул ўрнига қўйилган думалоқ ғўлада гимнастерка, пахтали шим ва чарм этик кийган Собир Раҳимов ўтирарди. Унинг сочлари орқа томонга силлиқ қилиб таралган, юзидан шарқликларга хос меҳр товланиб турибди. Ўзимни таништирдим. Бу бизнинг биринчи учрашувимиз эди. У менга Ўзбекистондан журналистлар келишганини ва расмини сўрашаётганини айтди. Мен генералга бу ер расм олишга қоронғилик қилишини айтдим. У вақтдаги плёнкалар унча сифатли эмас эди.

— Олиб кўрингчи, балки чиқиб қолар,— деди у. У блиндажни ёритиш учун газета ёқа бошлади, 3-4 та расм олдим. Лекин уларнинг тиниқ чиқишига кўзим етмас эди. Шунинг учун блиндаждан ташқарига чиқишни ундан илтимос қилдим ва ташқарида яна 2-3 та расм олдим. Шундан сўнг у блиндажга кириб кетди. Матбуот вакиллари ҳам келиб қолишди. С. Раҳимов улар билан ҳам расмга тушди. Лекин бу расмнинг негативини мен ҳали тополганим йўқ. Гвардия генерал-майори С. Раҳимов билан биринчи учрашувим ва уни расмга олишим шундай бўлган эди. Бахтга қарши бу расмлар анча хирароқ чиқди. Шундай бўлса ҳам улардан иккитасини сизларга юбордим.

Гвардия генерал-майори Собир Раҳимов блиндаждан чиқиб келмоқда.

П. ШТИРЕНКО,
запасдаги гвардия старший лейтенанти.

Собир Раҳимов Грауденц шаҳри остоналаридаги 37-гвардиячи ўқчи дивизиянинг кузатув пунктидан телефон орқали алоқа боғламоқда.

Ф. П. Штиренко фотолари.

Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги олдидан

ЙИРИК КОРХОНА

Республикамиз матбуотининг техника базаси Улуғ Октябрь билан тенгдошдир. Чунки полиграфия саноатининг юксалиши асосан Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабасидан кейингина катта йўлга чиқиб олди. Ўзбекистондаги илгариги майда ҳунармандчилик матбаа уюшмалари Совет ҳокимияти даврида реконструкция қилина бошланди ва кенгайтирилди.

Ҳозирги кунга келиб Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бирлашган нашриёти республика маҳаллий матбуотининг асосий базасига айланди. Бу нашриётни ташкил этишда бевосита қатнашган кишилар чор Россиясида бирорта ҳам босмахона машиналари ишлаб чиқарилмаганини жуда яхши биладилар. Биринчи жаҳон урушигача босма машиналари чет эллардан олиб келинар эди. Уруш бошлангандан кейин бундай машиналарни келтириш мумкин бўлмай қолди. Натижада матбаачилар эски, бутунлай ишдан чиққан станокларда ишлашга мажбур бўлдилар. Худди ана шундай машиналарда Тошкентдаги эски босмахоналарда ҳам иш олиб борилар эди. Деярли ҳамма меҳнат қўлда бажарилиши етмагандай, электр қуввати ҳам кам эди. Зах, ифлос биноларда лампа чироқ билан ишлашга тўғри келарди. Бунинг устига газеталар учун ишлатиладиган қоғозлар ниҳоятда сифатсиз бўлиб, босма бўёқлари эса етишмас эди.

Социалистик индустриямиз кун сайин дадил қадамлар билан юксала бошлади. Ўз навбатида мамлакатимиз полиграфия саноати ҳам ўсди ва улғайди.

Улуғ Ватан урушидан кейин нашриётимиздаги ишлар янада тез суръатлар билан юришиб кетди. 1951 йилда нашриётни бутунлай реконструкция қилиш ишлари бошланди. Янги цехлар қурилди, улар энг замонавий, юқори маҳсулот берадиган машина ва механизмлар билан таъминланди, янги маъмурий бино қурилди, эскиси эса анча кенгайтирилди. 1961 йилда Ўрта Осиёда биринчи бўлиб республикамизда ўрнатилган юқори тезликда ишлайдиган «ГА» ротация машинаси соатига 30 минг нусха газета чиқара оладиган қувватга эга. Юқори ва сифатли маҳсулот чиқарадиган офсет машиналари ҳам олиб келинди.

Аввал «Правда» ва «Известия» газеталаригина Москвадан олиб келинадиган матрицалардан босилар эди. Нашриёт катта техника имкониятларига эга бўлгандан ва қайта реконструкция қилиниб, ишлаб чиқариш майдонлари кенгайгандан сўнг 9 та марказий газета босмахонамизда босиладиган бўлди.

Нашриётнинг ҳарф терув цехи жуда қулай ерга жойлаштирилган. Ҳозир ҳарфлар ҳам, хилма-хил сарлавҳалар ҳам махсус машиналарда терилмоқда. Жуда кўп газета материалларини териш ва тузатиш ишига илгарилари кўп вақт сарфланарди. Ҳозир эса фақат бир неча соатгина кифоя қилмоқда.

Газета цехига ажойиб машиналар ўрнатилган. Улар соатига 400 минг нусхада газета чиқара олади, яқин кунларда ишга тушириладиган машина эса бу рақамни яна 60 процентга кўпайтиради.

Нашриётимизнинг цинкография цехи республикамиздаги энг йирик иллюстрация устахонаси ҳисобланади. Унда жойлаштирилган замонавий машиналар фото-суратлардан қисқа вақт ичида юқори сифатли клишелар тайёрлаб бериш имкониятига эга.

Офсет босма цехи эса нашриётимизнинг фахридир. Бу цехда турли бадиий-сиёсий журналлар, плакатлар, рангли муқовалар ва бошқа нашрлар тайёрланади. Бу цех ҳали ёш бўлса ҳам шу йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб ўн хил рангдаги журналларни босиб чиқара бошлайди.

Ҳозирги пайтда комбинат шундай қувватга эгаки, у 7-8 соат давомида 3 миллионга яқин нусха газета босиб чиқара олади.

Ишлаб чиқариш кучининг юксалиши, ялпи маҳсулот ҳажмининг тобора ортиши натижасида (ўтган йилги ялпи маҳсулот уч ярим миллионга яқин сўмни ташкил этди) корхонамиз олдида янги шароит ва имкониятлар очилди. 1967 йилнинг январь ойидан бошлаб нашриётимиз иккинчи группадан биринчи группага ўтказилди, ялпи маҳсулот ҳажми 3 миллион 750 минг сўм миқдорида белгиланди. Газета-журнал нашриётлари Бош бошқармаси комбинатимизни шу йилнинг биринчи январидан бошлаб янги планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантириш системасига ўтказишга қарор қилди. Натижада учта мукофот фонди ташкил этилди. Бу фондларнинг миқдори эса корхонамиз учун белгиланган планни қандай бажаришимизга боғлиқ бўлади. Бу фондлар қуйидагилар: 1-иқтисодий рағбатлантириш фонди, 2-социал-маданий тадбирлар ва уй-жой бинолари қурилиши фонди, 3-ишлаб чиқаришни ривожлантириш фонди.

Демак, корхона олдида кўпгина муҳим, тез ҳал қилиниши зарур бўлган вазифалар турибди. Бирлашган нашриёт ишчилари ва ходимлари кўп йиллик бой тажрибага эга бўлган кишилардир. Нашриётнинг кекса хизматчилари — ветеранлари унинг жонли тарихидир, десак хато қилмаймиз. Д. А. Коновалов, Ф. Г. Идессис, В. К. Чемадов, Т. Исҳоқов, Н. Мунаваров, С. Ф. Шимянский, Н. М. Соломин, С. Одилов, А. В. Швец, В. Ф. Архангельский, А. Б. Мазор ва бошқа жуда кўплаб кишилар шулар жумласидандир. Буларнинг ҳар бири матбаачилик соҳасида 30—40 йиллаб ишлаганлар, бутун ҳаётлари шу ишга бағишланган. Биринчи ўзбек ротация мутахассиси Ҳайдар Азимов ўзининг фидокорлиги учун Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланган эди.

Янги техника, замонавий технологик жараёнлар матбаачилардан юқори малакали бўлишни, кун сайин ўзининг техника маҳоратини ошира боришни талаб қилади. Ҳозир комбинатда ўнлаб ёш инженерлар меҳнат қилмоқдалар. Буларнинг кўплари шу ерда тарбияланган ёшлардир, улар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда олий ўқув юртларини тугатдилар. Нашриётнинг юздан ортиқ ходими Москва полиграфия техникумининг Тошкент бўлимини битириб чиқди. Ёш техниклар техникумда олган маълумотларини ишлаб чиқаришда кенг қўлламоқдалар ва ўзлари ишлаётган участкаларда техника тараққиётини юксалтирмоқдалар.

Ҳар йили нашриётнинг ўрта маълумотли 5-6 ёш ишчиси Москва полиграфия институтига ўқишга юборилаётир. Бу студентларга олий ўқув юртини битиргандларидан сўнг Бирлашган нашриётга қайтиб келиш шарти билан стипендияларни корхонамизнинг ўзи тўлаяпти. Ҳозирги пайтда олий ўқув юртлари ва техникумларда, махсус ўрта таълим мактабларида 120 дан ортиқ ишчи ва инженер-техник ходимлар таълим оляптилар.

Бирлашган нашриёт коллективи мамлакатимиз матбаа корхоналари ўртасида ўтказилган мусобақаларда бир неча марта ғолиб чиқди. Ўтган йилнинг учинчи квартали топшириқларининг бажарилишини ҳисоблаб чиқиб, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Матбуот комитети ва маданият ходимлари касаба союзлари Марказий Комитетининг қарори билан бизнинг комбинатимизга кўчма Қизил байроқ ва биринчи даражали пул мукофоти берилди. «Правда» газетасини сифатли босмадан чиқариш бўйича ўтказилган Бутуниттифоқ мусобақасида эса учинчи ўринни эгалладик. 1966 йилнинг IV кварталида эса Бутуниттифоқ социалистик мусобақада иккинчи ўринни эгалладик.

Корхона олдида турган муҳим вазифалардан бири — коммунистик меҳнат корхонаси деган юксак номга эришишдир. Бу марраға етиш биздан жуда кўп меҳнат сарфлашни талаб қилади. Лекин шуни айтиш керакки, бунга эришиш учун бизда ҳамма имкониятлар мавжуд.

Кейинги икки йил давомида олмаоталик ҳамкасбларимиз — Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти билан социалистик мусобақа тузиб, унинг шартларининг бажарилишини текшириб турибмиз. Яқинда нашриётимиз ходимларидан 10 киши Олмаотага бориб, текшириш ўтказиб келди. Делегация аъзолари 5 кун давомида ҳамкасбларининг ишлари билан танишиб, катта тажриба орттирдилар, дўстларининг ютуғидан мамнун бўлдилар.

Коллективимизга мамлакатимизнинг ҳамма республика, область ва шаҳарлари матбаачилари катта ёрдам бердилар. Зилзила бўлиб ўтгандан кейиноқ ленинградликлар корхонамизга 6 та линотип маркали янги ҳарф териш машинаси ва бошқа полиграфия станокларини жўнатдилар. Минск, Уфа, Калинин ва бошқа шаҳарлардан бизга полиграфия мактабини тугатаётган ёш мутахассислар юборилди.

Яна шуни ҳам айтиш керакки, ҳозирча марказий газеталарнинг матрицалари Москвадан Тошкентга самолёт билан жўнатилмоқда. Газеталарни ўз вақтида босиб чиқариш маълум даражада об-ҳавонинг қандай келишига ҳам боғлиқ бўлиб қолмоқда. Шунинг учун ҳам газета саҳифалари суратини фототелеграф ёрдамида Москвадан тезроқ қабул қилиб олиш мақсадида нашриётда телевизион қурилма ишга туширилди.

Ўрта Осиёда биринчи бўлиб бизнинг Бирлашган нашриётда кўп рангли, чуқур босма цехининг қурилиши қувончли воқеадир. Бу ерда Германия Демократик Республикасида тайёрланган 8 секцияли чуқур босма машинаси ўрнатилади. У журнал ва бошқа нашрларни бир қанча рангда юқори сифатли қилиб чиқаради. Ҳозирги пайтда ўн хил рангли босма маҳсулот чиқарадиган офсет машинасини ўрнатиш учун жой тайёрланяпти. Бу машина ёрдамида кўп рангли журналларни босмадан чиқариш осонлашибгина қолмай, унга кетадиган вақт ва меҳнат сарфи ҳам анча камаяди.

Ҳозирги кунда аҳил коллективимиз ўзининг бутун имкониятлари, қобилияти, кучи ва зеҳнини улуғ Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги ва Совет ҳокимиятининг 50 йиллик юбилейини муносиб кутиб олишга сафарбар этмоқда.

И. ШОҒУЛОМОВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриёти директорининг ўринбосари.

КОММУНИСТ МАКТУБИ

ИШОНЧ ВА МАСЪУЛИЯТ

Ҳунар мактабини тамомлаб, заводга ишга келганимда ўн етти ёшда эдим. Шундан бери ўн тўрт йил ўтди. Бу вақт орасида мен партия сафига ўтдим, бир неча марта район совети депутатлигига сайландим, «Ҳурмат белгиси» ордени ва Фахрий ёрлиқлар олишга сазовор бўлдим. Буни партия ва ҳукуматимизнинг мен каби оддий ишчи, коммунистга билдирган ишончи, меҳнатимга берилган юксак баҳо деб биламан. Лекин коммунист шу билан қаноатланиб, мақтовларга учмаслиги керак. У ҳамиша ҳамма ерда — иш жойида ҳам, коллектив орасида ҳам ўзининг хулқи, ишчанлиги, ташаббускорлиги, умум иши учун масъулият ҳис этиши, доимо янгиликка интилиши билан атрофдагиларга ўрнак бўлиши лозим.

Ахир, сенга катта ишонч билдириб, умум иши учун ҳисса қўшишдек юксак вазифа топширилган экан, сен ҳам ўз номингга яраша масъулият сезишинг, виждон амри билан кўпчиликка бирор фойда келтиришинг керак-да.

Ҳар куни завод остонасига — мени тарбиялаб ўстирган улуғ даргоҳга қадам қўяркинман, ана шу ҳақда ўйлайман. Ўзимга савол бераман: «Сенга билдирилган юксак ишончни оқлай оляпсанми? Коммунист деган номга яраша меҳнат қиляпсанми?». Коммунистларнинг «Совет Ўзбекистони» газетаси саҳифаларида эълон қилинаётган мактублари мени яна ўйлантириб қўйди. Ўзим ҳақимда, ўртоқларим ҳақида, шу кунларда қилаётган ишимиз тўғрисида, шонли юбилей йилини қандай якунлашимиз тўғрисида гапириб беришга аҳд қилдим.

Ғуломжон ХОЛМАТОВ,
«Ўзбексельмаш» заводи 3-темирчилик-пресслаш цехининг темирчиси.

□ □

Цехимизда асосан қишлоқ хўжалик машиналари учун зарур қисмлар тайёрланади. Бу ерда 48 та ишчан коммунист меҳнат қилади. Улар ҳар бир ишда бош-қош, бир-бири билан фикрдош. Мен билан ёнма-ён ишлаётган Б. И. Романовский, И. Ф. Дровских, Қ. Каримов, А. Тошпўлатов сингари ҳамкасбларимнинг номини бутун завод коллективи ҳурмат билан тилга олади. Улар ҳамиша сифатли маҳсулот ишлаб чиқарадилар, ҳар бир грамм металлдан тежабтергаб фойдаланадилар, меҳнат унумдорлигини оширишга ҳаракат қиладилар.

Яқинда ихтисослашган замонавий техника билан жиҳозланган янги корпус ишга тушади. Биз уни синовдан ўтказиб кўрдик. Дадил айтиш мумкинки, янги техника меҳнатимизни янада енгиллаштиради, меҳнат унумдорлиги ҳозиргига нисбатан икки баравар кўтарилади. Бўш вақтимиз ҳам кўп бўлади. Бу, ёшлар томонидан киритилаётган янги ихтирочилик таклифларини тажриба қилиб кўриш ва уларни вақтида ишлаб чиқаришга жорий этиш имконини беради.

Мана, юбилей йилининг биринчи квартали якунланди. Мен эса анчадан бери иккинчи квартал ҳисобига маҳсулот топширяпман. Шу пайтгача қолиплаш даврида тўкилган ва станокдан учиб тушган металл парчаларини қайта тоблаш учун қуйиш цехига юборилар, бу эса ортиқча меҳнат ва харажат сарфланишига сабаб бўлар эди. Мен биринчи квартал давомида ана шундай «чиқинди»ларни цехимизнинг ўзида қайта ишлаб, зарурий қисмлар тайёрлаш эвазига бир тоннадан ортиқ металл тежаб қолдим. Бу қирқта запас шестерня демак. Ҳисоб-китоб қилиб кўриб, забардаст БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ИККИНЧИ ЙИЛИ ПЛАНИНИ УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ КУНИГАЧА БАЖАРИШ, БЕШ ТОННАДАН ОРТИҚ МЕТАЛЛ ТЕЖАБ ҚОЛИШ, ПЛАНГА ҚУШИМЧА 200 ТА ЗАРУР ҚИСМ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАЖБУРИЯТИНИ ОЛДИМ. Ана шунда мен бошқараётган станокда бажарилган ишнинг ҳажми цехимиз бўйича энг юқори кўрсаткичга эга бўлади. Ёки йиллик план 150 процент бажарилиб, меҳнат унумдорлиги 2,5 баравар ортади.

Ҳар йили заводимизга республикамиздаги ҳунар мактабларини тамомлаб чиққан ёшлар келади. Уларга малака ўргатиш, тарбиялаш бизнинг вазифамиз. Мен мустақил ишлай бошлаганимдан буён 30 га яқин ана шундай ёш шогирдлар тайёрладим. Улар ҳозир турли заводларда меҳнат қилишяпти.

Коммунистга тажриба, ихтисосдан ташқари билим ҳам керак. Агар у етарли билимга эга бўлмаса, масалага илмий равишда ёндоша олмайди. Ана шуни назарда тутиб, мен ўз билимимни оширяпман. Шу йили ишчи-ёшлар мактабини тамомлайман. Сўнг, институтни сиртдан битириш ниятим бор. Бу, кундалик ишларимни илмий мулоҳаза қилиб кўриш, бажарилаётган иш учун янада жиддийроқ масъулият ҳис этиш, умум иши учун кўпроқ ҳисса қўшиш, коммунист деган шарафли номни ҳамиша пок сақлашимга ёрдам беради. Менинг асосий истагим, мақсадим, орзуларим ҳам мана шулар.

Зотли қўйлар кўпаяди

КОНИМЕХ («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бухоро областининг Конимех районида қоракўл қўйларнинг зотини яхшилаш борасида катта тажриба орттирган хўжаликлар кўп. «Октябрь 40 йиллиги», «Коммунизм», «Конимех» давлат хўжаликлари шулар жумласидандир.

Тажрибали мутахассис Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Ш. Кузенбоев директорлик қилаётган «Конимех» давлат наслчилик совхозида етиштирилаётган наслдор кўчқорлар республикамиздан ташқари қардош Тожикистон ССР, Туркманистон ССР, Қорақалпоғистон АССРнинг ихтисослаштирилган хўжаликларига ҳам етказиб берилмоқда. Давлат хўжалигининг азамат чорвадорлари юбилей йилида катта марраларни кўзлаб меҳнат қилмоқдалар. Улар 1967 йилга белгиланган давлат планларини Улуғ Октябрь 50 йиллиги кунигача уддалашга аҳд қилишган.

«Конимех» совхози чорвадорларининг бу ибратли ташаббуси район партия-хўжалик активи йиғилишида ўрнак қилиб кўрсатилди. Чорвадорларнинг бу катта анжуманида Ўзбекистон КП Конимех район комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ғ. Юсупов қоракўл қўйлар зотини яхшилаш ва юбилей йилида чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ҳақида доклад қилди.

Район чорвадорлари юбилей йили вазифаларини муваффақиятли бажариш учун баҳорги қўзилатиш кампаниясини зўр уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар.

Коммунистик партия ва Совет давлатининг чексиз ғамхўрликлари билан қуршаб олинган Конимех район чорвадорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, юбилей йилига мўлжалланган аввалги мажбуриятларини ўзгартирдилар ва ҳар юз бош қўйдан 124 ўрнига 134 тадан қўзи олиш, давлатга 1990 тонна гўшт, 976 тонна жун сотиш мажбуриятини олиб, шунга яраша меҳнат қилмоқдалар.

Район партия-хўжалик активи йиғилишида сўзга чиққан «Конимех» совхозининг директори Ш. Кузенбоев, «Ўзбекистон 40 йиллиги» совхозининг ферма мудири Т. Эрсолиев, «Коммунизм» совхозининг директори М. Ўринбетов, «Октябрь 40 йиллиги» совхозининг директори А. Беккулов ва бошқа ўртоқлар қоракўл қўйлар наслини яхшилаш ҳамда давлат план-заказларини бажариш йўлида қилинаётган ишларга тўхталдилар. Конимех чўпон-чўлиқлари беш йиллик охиригача қоракўл қўйлар сонини ярим миллион бошга етказадилар.

Район чорвадорларининг йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Н. М. Матчонов қатнашди ва нутқ сўзлади.

Кенгаш юбилей йилида амалга оширилиши лозим бўлган ишларни аниқ баён этувчи тадбирлар белгилаб, қарор қабул қилди.

Т. НАЗИРОВ.

ИНВАЛИДЛАР УЧУН ИМТИЁЗЛАР

Йўллар министрлиги инвалидлар 1 октябрдан 15 майга қадар мамлакат темир йўлларида қатнаганларида билет нархининг 50 проценти миқдорида ҳақ тўлайдилар, деб белгилаб қўйди.

СССРни мудофаа қилишда ёки ҳарбий хизматда ва СССР Жамоат тартибини сақлаш министрлиги системасининг қўшинлари ва органларидаги хизматда бошқа вазифаларни бажариб турганда ярадор бўлиш, контузияланиш ёки майиб бўлиш оқибатида инвалид бўлиб қолган шахслар шу имтиёздан фойдаланадилар. Биринчи жаҳон уруши ва гражданлар уруши инвалидлари ҳам шу имтиёздан фойдаланадилар.

Пассажирлар имтиёзли билет олиш ҳуқуқини тасдиқловчи штамп босилган пенсия гувоҳномаларини кассага кўрсатганларидан сўнг, уларга имтиёзли билетлар берилади.

(ТАСС мухбири).

ЖУРНАЛИСТЛАРНИНГ ЮБИЛЕЙ ЙИЛИДАГИ ВАЗИФАЛАРИ

МОСКВА, 3 апрель. (ТАСС). Шу кунларда матбуот, радио ва телевидение Совет ҳокимиятининг 50 йиллигига тайёргарликнинг боришини кенг ёритмоқда. СССР Журналистлар союзи правлениесининг бугун очилган пленуми юбилей муносабати билан совет журналистларининг вазифаларига бағишланди.

Докладчи, СССР Журналистлар союзи правлениесининг раиси, «Правда» газетасининг бош редактори М. В. Зимянин Совет ҳокимиятининг 50 йиллигига тайёргарликни, коммунистик партия раҳбарлигида совет халқи эришган улуғвор ғалабаларни матбуот, радио ва телевидениеда ёритиш тажрибаси тўғрисида гапириб берди. Улуғ революция санасини байрам қилишнинг энг яхши усули — ҳал қилинмаган масалаларга бутун эътиборни қаратиш, КПСС XXIII съезди қарорларини кенг пропаганда қилишни ҳамда коммунистик қурилишнинг барча участкаларида шу қарорларни амалга ошириш учун курашни янада кенг авж олдиришдир.

Қўшимча докладлар қилган ва музокарада сўзга чиққан Ю. И. Баланенко (Москва), М. С. Куртинин (Ленинград), Я. Е. Пашко (Украина), З. И. Есенбоев (Ўзбекистон), И. Я. Иверт (Латвия), Д. В. Мчедлишвили (Грузия), К. Ш. Шарипов (Қозоғистон), И. П. Каросас (Литва), Л. Н. Толкунов (Москва), И. А. Аргунов (Якутия АССР) ва пленумнинг бошқа қатнашчилари бу йил матбуотимиз, радио ва телевидениемизнинг ғоявий-ижодий етуклиги ўзига хос имтиҳондан ўтади, деб айтдилар.

Пленум Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги муносабати билан СССР Журналистлар союзи правлениесининг иш планини тасдиқлади.

Якдиллик билан қабул қилинган қарорда пленум Совет ҳокимиятининг шонли юбилейига тайёргарликда актив қатнашиш бутун журналистлар армиясининг энг муҳим вазифаси, деб ҳисоблайди дейилади.

ТИРГОВУЧЛАР

ИНТЕРМЕДИЯ

(Диққатжон хуноб. У китоблар орасида ўтирибди. Қўлидаги китобни ёпди-да, ўз-ўзига гапира бошлади).

— Оҳ, тирговучлар, тирговучлар. Мени қўярда-қўймасдан кўтармалаб баландга олиб чиқиб қўйган тирговучлар. Сиз тирговучлар қўлтиғимга кириб, бардор-бардор қилмаганларингизда университетга кира олармидим. Асло киролмас эдим. Киргим ҳам йўқ эди. Негаки университетда ўқиш учун илм кераклигини билар эдим. Менда илм бормиди? (Бошини чайқаб).

10-синфни битирдингми, битирдинг бўлиб, мен мактабдан, мактаб мендан қутулганига хурсанд эдим.

Энди ишга кирарман деб турсам, ойим билан дадам «бизнинг соямизда олий маълумотли бўлиб ол!» — деб қолишса бўладими? Ялиндим: «Ҳў ойи, ҳў дада, менга уриниманглар, ўқишга ним каллаМан, савод 99. Мен бир ишга кириб ишлай», — дедим. Қўйдиролмадим...

Бирлари қанот бўлди, бирлари қуйруқ. Бир ёқда қариндош-уруғ, «ҳа-ҳа, суя-суя, кейин ўзини тутиб олади» дейишиб, қарабсизки, аудиторияда ўтирибман. Ўша куни севиндим, негаки студентман. Ўқиш бошланди. Бир ўқитувчи кириб, 24 та китобнинг номини ёздирди. Мен чалкашроқ бўлса ҳам олтитасининг номини базўр ёзиб олдим.

Қўйинг-ки, ўша куни тўртта ўқитувчи сансонга яқин китобни ўқишга тавсия қилди.

Мана китоб денгизига ғарқ бўлиб ўтирибман. Ўқий десам тишим ўтмайди. Бу китоблар камлик қилаётгандек кеча амаким ҳам бир қучоқ китоб келтириб бердилар. «Ҳамон ўқийдиган бўлсанг, бира тўла ўқигин» деб. Китобим кўп эди, чакки қилибсиз амаки десам «Китобнинг кўплиги зарар қилмайди. Илмнинг калити китоб. Ҳамма олимлар китоб билан етишади» дедилар. У айтмайдики, имтиҳонларинг қанақа деб.

Оҳ, тирговучлар, тирговучлар, ташвишга қўйган тирговучлар. Аҳволим бу-кў, ойимнинг қўни-қўшниларга мақтанганини эшитсангиз: «Ўғлим ўтлик-шудлик чиқди. Бу йил биринчи курсда ўқияпти. Уйимиз тўла китоб. Болагинам китобдан кўз узмайди. Энди бир бошини иккита қилиш ҳаракатидаман. Палончига қуда бўлай дейман-у, лекин қизининг илми камроқ эканми, институтга киролмабди. Палончининг қизи чиройли, бежирим. Қош-кўзи попукдаккина. Келинининг борми деса, бор дегундек келин бўлади-ку, лекин онаси билимсизроқ. Мана шу ери менга ёқмайди. Аммасида ҳам қиз бор. Қуда бўламан десам, йўқ демайди. Бироқ қариндошга қуда бўлгилари келмас эмиш».

Ойимнинг кўнгли осмону фалакда. Айтмайдиларки, ўғлим уларга ёқадими-йўқми. Биз билан ишлари йўқ.

Мана энди ёзга чиқиб мени уйлантиришмоқчи. Мен нима дейман, жон дейман. Ким йўқ дейди, ҳамма ҳам жон дейди. Гоҳо ўйлайман, менга тегадиган қизнинг эси бўлса тегмасов, агар тегса борми, шўри қайнайди деяверинг.

Оҳ, тирговучлар, тирговучлар. Ўзларини ҳам, мени ҳам ташвишга қўйган тирговучлар, тирговучлар.

Ж. АСОМИДДИНОВ.

Қорақалпоғистон Автоном Республикаси Тахтакўпир районидаги Карл Маркс номли совхозда қўзилатиш уюшқоқлик билан ўтказиляпти. Илғор чорвадор Нурулла Жайилхонов бош чўпонлик қилаётган отарда совлиқлардан кўплаб эгиз қўзи олиняпти. Суратда: Н. Жайилхонов отари яйловда.

А. Тўраев фотоси.

ЯЙЛОВ ФАЙЗИ

РЕПОРТАЖ

Кўм-кўк майсалар билан қопланган яйловлар.

Совхоз директори Ўрол Тошбеков билан бирга чўл кездик. Ўт-ўланларнинг муаттар ҳиди димоққа келиб урилади. Ҳар ким ўз фикри, ўз хаёли билан банд. Мен кўрган, эшитган, бошимдан кечирганларимни қандай қилиб қоғозга тушириш фикри билан банд бўлсам, ҳамроҳимнинг фикрини қўйларнинг қўзилаши, ферма ишлари, кишилар турмуши, бажарилиши зарур бўлган ишлар қамраб олган эди.

— Бугун кечагидан баракалироқ бўладиганга ўхшайди, — ниҳоят сўз бошлади ҳамроҳим. — Нега десангиз, кеча 700 та қоракўл тери тайёрланган эди. Бугун 800 тадан кам бўлмайди. Ахир, қўйларимизнинг яхши қўзилаётган пайти ҳозир.

— Совхозда қўзилатишни муваффақиятли якунлаш учун қандай тадбирлар белгиланган? — деб сўраб қолдим.

— Бундай серташвиш пайт йилда бир марта бўлади. Бу кампанияни муваффақиятли ўтказиш учун совхозда ҳамма чоралар кўриб қўйилган. Отарларда қўзиларнинг тўпланиб қолмаслиги учун махсус машиналар ажратилган.

Совхозда 28 минг бош қўй бор. Пландаги 16 минг дона ўрнига 21 минг дона қоракўл тери топширишни мўлжаллаб турибмиз. Бу бизнинг Октябрнинг 50 йиллигига совғамиз бўлади.

— Ҳў анави кўринган отар область Советининг депутати Олим Умматов бошлиқ чўпоннинг қўйлари, — деди директор узоқда ўтлаб юрган қўйқўзиларни кўрсатар экан. 25 йилдирки, Олим яйлов кезади, қир-адир ошади. Меҳнатсевар, камтарин, ажойиб йигит. Бирор марта ер чизиб қолган эмас. Ҳозир унинг қўлида 750 қўй бор. Қўйлари айни қўзилаётган пайт.

Чўпон ҳол-аҳвол сўрашгач худди рапорт бераётгандек гапира кетди:

— Совлиқларнинг ярмидан кўпроғи қўзилаб бўлди. Ҳар юз совлиқдан 160 тадан қўзи оляпмиз.

— Омадингиз бу йил ҳам келадиганга ўхшайди, — ҳазиллашди директор. Ахир ўтган йили ҳам ҳар юз бош совлиқдан 147 тадан қўзи олиб, тақсинга сазовор бўлган эдингиз. Балли, ғайрат қилаверинг, мукофотнинг энг сараси сизники бўлсин...

Олим ака билан хайрлашиб, бошқа отарларга йўл олдик.

— Ҳозир икки марта Ленин ордени олган Дадил ота Қаршибоев отарига борамиз, — деди директор йўлда давом этаркан. — Ота пенсияда. Ленин шундай бўлса ҳам икки ўғлини ёнига олиб, 689 та қўй боқяпти. Яхшиси, отарга борганимизда отанинг ўзидан сўрайсиз. Ҳамма гапни ўзлари гапириб берадилар.

Майса устига тўшалган қип-қизил гиламга бориб ўтирдик. Ота аччиқ дамланган кўк чойдан бир пиёладан узатар экан, шундай деди:

— Яйлов гаштини сурмабсиз, дунёга келмабсиз. Яйловда киши ўзини жуда ҳам эркин ҳис этади. Биз бунга ўрганиб қолганмиз. Ўзим шу «Қизил чорвадор» совхозида 28 йилдан бери чўпонман. Бир йилда тўрт марта яйлов алмаштирамиз. Қўйлар қўзилаб бўлгандан сўнг тоққа жўнаймиз. Тоғнинг ҳам бир ерида эмас, Қашқасув, Уч ўчоқ, Супа, Шибарли деган яйловларига бориб, қўйларнинг семизлигини сақлаймиз. Агар шундай қилмасак қўй қишдан семиз чиқмайди. Натижада олинадиган қоракўл терининг сифати жуда ҳам паст бўлади.

Тоғда икки ой бўлганимиздан сўнг қўйларни буғдойи ўриб олинган лалми ерларга ҳайдаймиз. Хуллас, йил бўйи яйлов кезамиз. Қир-адир ошамиз. Ўғилларим Босим, Бозор қаватимда. Улар ҳам чўпонлик касбига меҳр қўйиб, унинг «сир»ларини ўрганяптилар. Совет ҳокимиятининг 50 ёши байрам қилинадиган йилда ҳар юз бош қўйдан 150 тадан қўзи олишни мўлжаллаб турибмиз. Бу бизнинг байрамга совғамиз бўлади.

Отанинг мазмундор ҳикоясидан жуда мамнун бўлдик. Яйлов шунқорлари билан хайрлашар эканмиз, юбилей йилида пландан ташқари 5 минг дона қоракўл тери тайёрлаш йўлида фидокорона меҳнат қилаётган Сирдарё областидаги «Қизил чорвадор» совхози азаматларининг ишларидан кўнглимиз тоғдек кўтарилди.

У. КАРИМОВ.

ТАХИАТОШ НУРИ БЕРУНИЙДА

НУКУС, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Беруний район меҳнаткашлари юбилей йилида муносиб туҳфа олдилар. Тахиатош ГРЭСидан нур оладиган Манғит, Беруний юқори вольтли электр узатиш линияси қуриб фойдаланишга топширилди.

Энергетика министрлигининг 71-механизациялаштирилган кўчма колоннаси ва махсус қурилиш ташкилотлари салкам бир йилда 120 километрли юқори вольтли электр узатиш линиясини барпо қилдилар. Ёрдамчи станция қуриб битказилди.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

ҒАЙРАТИЙ

Янги шеърлар

БАҲОРНИ ҚУТЛАБ

Баҳор мени етаклаб шодон,
Чиройини қилмоқда кўз-кўз.
Қучоғида яшнайди инсон,
Бу гўзаллик нақадар чексиз!
Мени бошлар қуёш мўралаб
Уйчан боққан чўққига, тоққа.
Мен бораман гуллар оралаб,
Охулар сув ичган булоққа.
Олтин қуёш тафтида гўё
Лахча ўтдай ёнар лолазор.
Қўшилишар ёнимга сабо,
Водийларга бошлайди баҳор.
Жўшиб оққан сойнинг бўйида
Баҳор қилар мен билан суҳбат.
Гоҳ қушларнинг сози, куйида
Вужудимни ёқар муҳаббат.
Чаманларни кўрсатиб баҳор
Деяр, шудир менга оромгоҳ.
Бирга тинглаб, ҳар тонг ва наҳор
Булбул ғазал ўқиганда гоҳ —
Жон қулоғин тутдим ҳар саҳар,
Қўшиқлари сафобахш, фузун.
Баҳор сочар бошларимдан зар,
Гўзалликка бўлганман мафтун.

ОНА АЛЛАСИ

Сеҳрли ва жўшқин қўшиқ мазмуни
Жаҳонни титратган бу улуғ алла.
Оналик меҳрининг акси, тўлқини
Жамулжам зўр садо—бу қутлуғ
алла.

Бу қўшиқ мураббий, бошлар воя
Тинглайди дунёда ҳар бир тирик
жон.

Бу қўшиқ камолот юксак пояга
Етаклар, улуғлар ва ўсар инсон.
Бу қўшиқ — ҳеч ўчмас ҳарорат,
оташ.

Олтин зарраларни сочувчи қуёш,
Бу қўшиқ парвона, муҳаббат,
дилкаш

Ордоқли қалбингга мангулик
йўлдош.

Бу қўшиқ серташвиш бедор
тунларнинг

Ғувоҳи, ҳиссаси яшар умрбод,
Бу алла ечилган севги тугуни
Юрак лавҳасига ёзилгандир, ёд.

Умр чаманига бу қўшиқ илк бор
Авайлаб экилган тоза бир ниҳол.
Бу алла сатрида жаранглар баҳор
Жаранглар кишилик бахти ва
иқбол.

Тириклик боиси меҳрибон она
Қўшиғинг парвози этди барҳаёт,
Наинки жаҳонсан, азиз жон она
Танимда жонимсан ва олтин қанот!

<>   <>

ВЬЕТНАМГА

Бошингга ёғилган бало, офатни
Уйласам юракда ёнар лахча ўт.
Борлиғинг қоплаган ҳасрат,
кулфатни,
Кўмасан, йўқолур қоп-қора булут,
Эй, Вьетнам, сен кўрган қора
кунларни
Уйласам дунёга сиғмай нетаман.
Эрк учун курашган бағри
хунларни,
Эслагайман, кўз ёшла шеърим
битаман.
Кўзига қон тўлган мудҳиш
ёвузлар,
Улоқтир, босмасин шум оёғини.
Мусаффо кўкингда порлар
юлдузлар,
Кўрмагил ўғил-қиз дарди-доғини.
Асорат занжирин судраб қошингга,
Бостириб узоқдан сурбет келгинди,
Заҳар солмоқ бўлса тотли ошингга,
Мажақла, ҳаттоки бермагил юнди.
Ким айтар, ўлимтик қарға-
кузғунлар,
Маскани, кулбаси яшноқ чаманда?

Эй, Вьетнам, ғалабанг топар
якунлар,
Яқинда, бўлмайсан ўзгага банда.
Боғингдан кетмайди ғазалхон
булбул
Баралла янгратар олтин созини.
Завқларга тўлади жафокаш кўнгил,
Куйлар баланд қўйиб ҳур овозини.
Оналар тилидан тинар оҳу-зор,
Алла айтар гўдак ҳуснига боқиб.
Севги ҳикоясин тинглар икки ёр,
Умидин шаъмини тонггача ёқиб.
Шоли бошоқлари қуёшда порлар,
Жилваси ўйнайди феруза сувда.
Кўзларда орзу ва севинчлар ёнар,
Гул ҳаёт акс этар шаффоф
кўзгуда.
Сен билан биргадир тинчликсевар
халқ,
Кўнглинг тўқ бўлсин, эй
қаҳрамон Вьетнам!
Душман халқ ғазаби, нафратларга
ғарқ —
Бўлажак шубҳасиз, бўл омон,
Вьетнам!

<>   <>

ДИЁР МАДҲИ

(ҚЎШИҚ)

Қутлагайман ҳур диёрим, навқирон ёшинг ила,
Кўкка етказган чинордек партиям — бошинг ила.
Инқилоб фаслида наврўзи жаҳон бўлган диёр,
Тупроғингдир кўзларимга тўтиё, тошинг ила.

Кўҳна олам бўлди гулшан, яшнади гул ғунчадек,
Қарчиғай янглиқ ўғил-қизлар, қалам қошинг ила.
Бошинг узра зар сочар қасри фалак алвони ранг,
Ҳуснингга оро бериб, аҳбоби қардошинг ила.

Бахт-саодат, ишқ-вафо ёр, дилда ёшлик завқи бор,
Маскани гулхона бўлдинг, ёру йўлдошинг ила.
Маъруфинг дўсту ёронлар бирла айтар ёр-ёр,
Хуш ўтар умринг ғазалхонликда ниқношинг ила.

Маъруф НАЗАРОВ.

ФОЙДАЛИ ТАДҚИҚОТ

ТАҚРИЗ ВА ТАНҚИД

Ўзбекистоннинг социализмга ўтиш йўллари, республикада социалистик қурилиш учун курашнинг ўзига хос хусусиятлари ҳамда аҳамиятини назарий ва сиёсий жиҳатдан умумлаштириш олимларимиз илмий тадқиқотлари орасида энг муҳим ўрин эгаллайди. Юридик фанлари кандидати Т. Саъдуллаевнинг «Туркистон АССРда совет меҳнат ҳуқуқларининг вужудга келиши ва тараққий этиши (1917—1924 йиллар)» илмий асари ана шу соҳага қўшилган муносиб ҳиссадир.

Китобда Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун кураш социалистик экономика негизини вужудга келтириш масалалари кенг ва ҳар томонлама таҳлил қилинган. Автор В. И. Лениннинг кўрсатмалари асосида ўлка халқ хўжалиги ривожланишининг айрим томонларини, унинг ўзига хос хусусиятлари ва бу борадаги қийинчиликларни ҳамда уларни бартараф этиш йўлида кўрилган тадбирларнинг моҳиятини тўла очиб берган, ишчи ва хизматчиларнинг меҳнати тўғрисидаги ҳуқуқ актлари мисолида социалистик қурилишнинг дастлабки йилларидаги тартиб-интизомнинг аҳамиятига тўхталиб ўтган.

Асарда ишлаб чиқариш ва тақсимот устидан ишчилар контролининг моҳияти очиб берилган. Автор ана шу асосда дам олиш ва вақтни, социал таъминотни бошқаришнинг барча масалаларини, Совет ҳокимиятининг ишсизликка қарши курашдаги фаолиятининг барча томонларини, иш ҳақи масалалари ва ҳуқуқ ҳамда социал-иқтисодий характерга доир бошқа муҳим проблемаларига атрофлича тўхталган.

Китобда Туркистон АССР Совет лари Марказий Ижроия комитети, Туркистон Халқ Комиссарлари Совети ва Меҳнат халқ комиссариатининг саноат ва қишлоқ хўжалигидаги ишчилар ҳамда хизматчилар меҳнатини ташкил этиш тўғрисидаги қарорларининг қандай роль ўйнаганлиги яхши таҳлил этилган.

Гражданлар уруши йилларида Туркистон марказдан ажралиб душман қуршовида қолган эди. Ана шу шароитда социалистик жамият душманларининг дўқ-пўписаси ва иғволарига қарамай, Совет Туркистонининг ҳукумати ишчилар ҳамда деҳқонларнинг меҳнатини ташкил қила билди. Фронт орқасини мустаҳкамлади, нормал меҳнат қилиш учун зарур шарт-шароитлар яратди, ҳуқуқлар ишлаб чиқди. Автор шу проблеманинг фақат ҳуқуққа оид томонларинигина эмас, балки юз минглаб меҳнаткашларнинг меҳнатини ташкил этишнинг муҳим сиёсий мазмунини ҳам кенг ёрита олган.

Автор В. И. Лениннинг «Совет ҳокимиятининг навбатдаги вазифалари» асари, РКП(б) VIII съездида қабул қилинган программ ҳужжатларга асосланиб, туркистонликлар меҳнатига оид масалалар, қонун лойиҳалари, ҳуқуқ нормалари ўлка ҳокимияти органлари томонидан қандай ҳал қилинганлигини ойдинлаштирган. Коммунистик шанбаликлар социалистик меҳнат принципларини жорий этишга қандай таъсир кўрсатганлиги бой мисоллар билан кўрсатилган.

Бир-бирига ўзаро ёрдам, ўртоқлик, дўстлик муносабатлари, моддий бойлик яратувчилар меҳнатининг бошқа хусусиятлари, фақат ижодий меҳнат, омманинг ташаббускорлиги — Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида социализм қурувчилар меҳнатида пайдо бўлган принципиал хусусиятлар ва мазмун ана шулардан иборат эди. Асарда меҳнат тўғрисидаги қонуннинг ишлаб чиқилишини ёритиш билан бир қаторда умуман меҳнаткашларнинг меҳнатдаги қаҳрамонлигини кўрсатишга ҳам алоҳида эътибор берилган.

Туркистон АССР ҳукумати ишчилар ва хизматчиларнинг социалистик асослардаги меҳнатини ташкил қилишда РСФСР тажрибаси ва қонунларини оқилона қўллай билди. Масалан, 1919 йилнинг августида республикада РСФСР УЗОТи (меҳнат тўғрисидаги қонун кодекси) низомлари жорий этилди ва саноат ишчилари ҳамда ёш совет интеллигенцияси меҳнатини бошқаришда, айниқса, кенг қўлланилди.

Гражданлар урушидан кейинги даврда — халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш йилларида меҳнатни тўғри ташкил этишда меҳнат тўғрисидаги қонун анча муҳим аҳамиятга эга бўлди. Вазият кишиларни фидокорона меҳнатга сафарбар этувчи ва илҳомлантирувчи меҳнатнинг принципиал формаларини ишлаб чиқиш ва жорий этишни тақозо қиларди. Худди шундай қилинди ҳам.

Маълумки, ўша вақтда ҳам меҳнат тўғрисидаги ҳуқуқ масалаларини ҳал этиш ва тартибга келтиришда касаба союзлари катта роль ўйнаган. Касаба союзлар фаолияти маъмурият ва ишчилар ўртасида коллектив шартномалар тузиш, меҳнат қилиш учун яхши шароит яратиб бериш, меҳнаткашларнинг моддий-маиший аҳволини яхшилашда айниқса яққол кўринган. Шулар ҳам авторнинг эътиборидан четда қолмаганлигини қайд этмоқ зарур.

Монографияда социализм қураётган кишиларнинг меҳнат қилиш ҳуқуқи масалаларига бағишланган қизиқарли фактлар келтирилган. Иш ҳақини тартибга келтириш, меҳнатни муҳофаза қилиш ва меҳнат қилиш учун нормал шароитлар яратиб бериш, хотин-қизлар ва ўсмирлар меҳнатини тартибга солиш, меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш, шунингдек, қишлоқ хўжалик ишчилари меҳнатини тартибга келтиришнинг қатор жиддий проблемалари назарий жиҳатдан жуда ўринли ёритилган.

Асарнинг қиммати шундаки, архив материалларидан ўз ўрнида жуда яхши фойдаланилган. Автор В. И. Лениннинг фикрларини, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг қарорларидаги кўрсатмаларни, тарихчилар, ҳуқуқшунослар, экономистлар ва мамлакатимиз ҳамда республикадаги бошқа олимларнинг кўпгина илмий асарларидан ўринли фойдаланиб, тадқиқ қилинган проблеманинг барча томонларини мустақил таҳлил қилишга ҳаракат қилган.

Доцент Т. Саъдуллаевнинг асари камчиликлардан ҳам холи эмас. Масалан, автор Туркистон АССРда меҳнат ҳуқуқ хусусиятлари тўғрисида фикр юритаркан, бу масалани РСФСР, айниқса Совет Туркистони конституциялари билан узвий боғлаганда янада яхшироқ бўлур эди. Шунингдек, Совет давлатининг ҳуқуқ ижодкорлиги, жумладан меҳнат тўғрисидаги қонун низомини шакллантиришдаги масалага етарли эътибор берилмаган. Бундан ташқари айрим боблар ва параграфларнинг номлари такрорланган.

Ана шу жузъий камчиликлардан қатъи назар тадқиқотчининг бу асари ҳуқуқ фани соҳасида ёзилган муҳим асардир.

А. АЪЗАМХЎЖАЕВ,
юридик фанлар доктори, профессор.

Қ. ОТАМИРЗАЕВ,
тарих фанлари кандидати, доцент.

ЁШ ДЕҲҚОНЛАР

Орджоникидзе район комсомолёшлари Бўкадаги «Кўкорол» совхозини ўз оталиқларига олганлар. Яқинда район комсомолларидан 120 киши «Кўкорол»га бориб ишлаш истагида жўнаб кетдилар.

К. ҲАМРОЕВ.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

БУТУНИТТИФОҚ РЕКОРДИ

Ўлкамизнинг тупроғи олтиндан десак муболаға бўлмас. Унинг устида «оқ олтин» — пахта унади. Республикамиз ер ости бойликлари ҳам битмас-туганмас. Геологлар замонавий фан ва техника ютуқларига асосланган ҳолда ер ости бойликлари запасларини тобора кўпроқ аниқлашга муваффақ бўлмоқдалар.

Фёдор Лукьянов ҳам баракали меҳнати билан республикамиз ер ости бойликларини аниқлашга муносиб ҳисса қўшиб келяпти. У Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини янги зафарлар билан нишонлашга аҳд қилиб, оширилган мажбуриятлар олган эди. Куни кеча ўртоқ Ф. Лукьянов ишлаётган Қизилқум геология қидирув экспедициясидан хушхабар олинди. Экспедициянинг Фёдор Лукьянов раҳбарлик қилаётган бригадаси ҳозиргача мавжуд бўлган Бутуниттифоқ рекордини орқада қолдириб кетди.

Фёдор Лукьянов бригадаси эгаллаган бу янги марра геология ташкилотлари системаси бўйича Бутуниттифоқ янги рекорди ҳисобланади.

ҒИШТ ЎРНИДА ТОШ

Сирдарё область, Зомин районидаги 76-от заводи совхозининг бинокорлари тежамкорлик соҳасида бирмунча ишларни амалга оширмоқдалар. Улар биноларни ғиштдан эмас, тошдан қуришни таклиф этдилар. Бу таклифни совхоз дирекцияси маъқуллади. Бу совхоз дирекцияси учун маъмурий бино, 50 ўринли болалар боғчаси, янги клуб, 4 та типовой кўтон, отхона, ғалла омбори ва бошқа кўплаб жамоат ва хўжалик бинолари тошдан қурилди.

Биргина клуб қурилишидан 5000 сўм, бошқа бинолар қурилишидан 3000 сўм тежаб қолинди.

Ж. ИСРОИЛОВ.

ИЧКИЛИК ОҚИБАТИ

СУД ЗАЛИДАН

Тошкентдаги 1-автопарк шофёри Виктор Рогочев уйига доим маст бўлиб бориб, хотинини қийнарди. Рогочев милиция ва жамоат органларининг бир неча бор огоҳлантиришига, ўзи яшаб турган Куйбишев район халқ судининг 15 сутка қамоққа ҳукм қилганига қарамай бу қилиғини ташламади.

У ўтган йил 27 декабрь куни маст бўлиб келиб хотинини дўппослайди ва уй-рўзғор буюмларини синдиради. Яқинда Куйбишев район халқ суди унинг ишини кўриб чиқди ва икки йил муддатга озодликдан маҳрум этиш тўғрисида ҳукм чиқарди.

Х. РИЗАЕВ,
халқ судининг маслаҳатчиси.

ҲОДИСА

ИГНА ОЛИБ ТАШЛАНДИ

Бу воқеа Тошкент шаҳар, Прядильная кўча, 45-уйда содир бўлди. 14 ёшли Ноила Юмакаева дераза олдидаги стаканга сув тўлдириб, ичиб юборди-ю, «томоғим» деб йиғлай бошлади. Уйдагилар Ноилани дарҳол Фрунзе район 12-поликлиника жарроҳи С. В. Мазурецкая ҳузурига олиб келдилар. Мазурецкая беморни текшира бошлади.

— Қизил ўнгачга бир нарса тиқилган бўлса керак, — деди у.

Врач оғриқни сездирмайдиган, новакаин билан укол қилди. Сўнгра томоқ терисини ёрди. Шундан кейин Мазурецкая қизил ўнгачга тиқилиб турган игнани олиб ташлаб, Ноилани ўлимдан сақлаб қолди. Ўз касбининг устаси Мазурецкаядан Ноиланинг ота-онаси беҳад хурсанд бўлдилар.

Х. ШОДИЕВ.

ЮРАК БЕЗОВТА ҚИЛГАНДА...

ШИФОКОР МИНБАРИ

Юрак томирларининг атеросклерози стенокардия деб аталади. Тўш орқасида лапқир-лапқир ўзига хос оғриқ тутиши бу касалликнинг характерли белгиларидан биридир.

Тўш орқасида оғриқ туриши юракка кератидан камроқ қон келаётганлигидан хабар беради. Қон кам келар экан, юрак кислородга ёлчимайди. Шунинг учун юрак мускулига кислород етказиб берилишини осонлаштириш зарур бўлиб қолади.

Тўш остида оғриқ пайдо бўлганда ишни тўхтатиш зарур. Юриб кетаётган бўлсангиз дарров тўхтанг. Одатда 2-3 минутдан кейин оғриқ босилади, чунки юрак мускулида кислород сарфи камаяди.

Бордию оғриқ босилмаса ёки тинч турганингизда оғриқ тутса, дарҳол валидол ичинг, янада яхшиси нитроглицерин истеъмол қилинг. Таблеткаси тил остига қўйиб, шимиш керак. Бу дориларнинг суюғи ҳам бор. Суюқ доридан бир чақмоқ қандга 3-4 томчи томизиб, тилингизнинг остига қўйиб шиминг.

Кўпинча, дори ичилгандан кейин бир неча минутда оғриқ босилади. Оғриқ ўз-ўзидан босилиб қолади деб умид қилмай, дорини дарҳол ичинг. Акс ҳола аҳволингиз ёмонлашиб қолиши мумкин. Жисмоний иш қилишга тўғри келса (зинадан кўтарилиш; юк кўтариш, ич қотганда кучаниш) ва шу пайт оғриқ тутиши мумкин деган шубҳа бўлса; валидол ёки нитроглицерин ичиб олинг. Баъзи кишилар дорига ўрганиб қоламан деб қўрқиб, валидол ва нитроглицеринни камдан-кам ичадилар. Бу тўғри эмас: одам валидол ва нитроглицеринга ўрганиб қолмайди.

Тўш орқасидаги оғриқ уйда тутиб қолсаю валидол ёки нитроглицерин топилмаса, юрагингизнинг устига ёки тўш устига горчичник қўйиб, оғриқни босиш мумкин.

Аммо ором олиш, горчичник қўйиш, дори ичиш ҳам ёрдам бермаса, дарҳол тез ёрдам чақириш керак.

Меҳнат ва дам олишни тўғри навбатлаш режимингизда асосий ўрин тутиши лозим. Шошмасдан, «бўл-бўл» қилмасдан бир текис ишлашга ҳаракат қилинг. Иш соатларидан ташқари ва тунги сменада ишлашингиз ярамайди. Асабларингизга, руҳиятингизга зўр келадиган ва жисмонан чарчатадиган ҳамма нарсани иш жойингизда ҳам, уйингизда ҳам бартараф қилинг.

Кам ҳаракат қилиб, ўтириб ишлесангиз, енгил жисмоний меҳнат ёки жисмоний машқлар билан шуғулланиб туринг. Эрталаб ва кечқурун пиёда юришингиз жуда фойдали.

Оғир жисмоний меҳнат билан шуғулланаётган бўлсангиз, масалан, юк кўтариш ёки баландликка чиқиш билан боғлиқ ишларни бажараётган бўлсангиз, врачлар ва маъмурият билан келишиб, енгилроқ ишга ўтиб олишингиз керак.

Кишилар билан осойишта, вазмин муносабатда бўлинг. Асабийлашиш, ҳаяжонланиш, руҳий кечинмалар оғриқ тутишга сабаб бўла олади. Оилада ва иш жойида атрофингиздаги кишилар сизни ортиқча ҳаяжонлантириш ярамаслигини билишлари лозим. 5-6 килограммдан ортиқ юк кўтаришингиз, югуришингиз, зинадан тез чиқишингиз ярамайди.

Чекманг. Никотин томирларни жуда ҳам торайтириб, юракда санчиқ туришига сабаб бўлади. Маълумки, шундай экан, атеросклероз оқибатларининг олдини олмоқ учун мутлақо зарур шарт — тамаки чекмасликдир.

Овқатни меъёри билан енг. Ёғли овқатларга ружу қилманг, қўй ёғи, мол ёғи, семиз гўшт, ёғлиқ балиқ, мия, буйрак, икра, тухум сариғини камроқ истеъмол қилинг. Сариёғни кунига кўп деганда 15-20 грамм истеъмол қилиш мумкин. Ҳозиргина айтилган овқатларда холестерин ва витамин Д кўпроқ, улар атеросклерозининг авж олишида катта роль ўйнайди. Шундай бўлгач, сутли, сабзавотли овқатлар сизга фойдалироқ. Тўйинмаган ёғ кислоталари, липотроп (ёғни эритиб юборадиган) моддалар ва витамин С билан В бўлган масаллиқлар тавсия этилади. Улар творогда, дуккакли донда, тухум оқида: сельд балиғида, ёғсиз треска балиғида, ачитқида, арпа ва сули ёрмасида, гуручда, ёғсиз мол гўштида, кўк пиёзда, помидор, редиска, картошка, апельсин, лимонда, наъматакда бўлади.

Ичкиликдан воз кечиш керак.

Овқатни кунига 4 маҳал истеъмол қилинг, сўнгги овқатни уйқуга ётишдан камида 2-3 соат илгари ейиш керак.

Семиришга мойил бўлсангиз, нормал вазнингизни сақлаб қолишга ҳаракат қилинг. Бунинг учун ёғ, шунингдек, хамир овқатлар камроқ истеъмол қилинади. Ҳафтасига кўпи билан бир кун творог, картошка, олма, тарвуз, сут, гўштдан бўлак овқат емаслик жуда фойдалидир.

Таъбингизга қараб шундай кунлардан бирини танлаб олишингиз мумкин:

Творог кунларида — 600 грамм творог, 1-2 пиёла қандсиз чой;

картошка кунларида — 1,5 килограмм картошкани сувда пишириб, туз сепмасдан карам билан ейилади;

олма кунларида — 1,5 килограмм олма;

тарвуз кунларида — 1,5—2 килограмм тарвуз (пўстидан ташқари),

сут кунларида — кунига 5-6 маҳал бир стакандан;

гўшт кунларида — 400 грамм ориқ мол гўшти сувда пиширилиб, тузсиз ейилади.

Бундан ташқари, шифоли физкультура билан мунтазам шуғулланиб туришингиз керак: машқлар комплексини врач тавсия этади.

Юқорида айтилган қоидалар оддий бўлиб, бемалол адо этилиши мумкин, уларга ўрганиш қийин эмас, лекин бу қоидаларнинг аҳамияти жуда катта: улар соғлиғингизни ва меҳнат қобилиятингизни сақлаб қолишингизга ёрдам беради.

«ЗДОРОВЬЕ»
журналидан.

Халқаро ҳаёт

АДАНДА АҲВОЛ КЕСКИНЛАШДИ

САНО, 3 апрель. (ТАСС). Бугун кечаси Аданда Жанубий Арабистон ватанпарварлари билан ички хавфсизлик кучлари ўртасида шиддатли отишма бўлди. Бу ерда олинган маълумотларга қараганда, Аданнинг атрофидаги Маала ва Кратёр деган жойларда намойишлар бўлган. Ҳарбий полиция намойишчиларни тарқатиб юборган. Хавфсизлик кучлари намойишчиларга қарши қуролярoғлардан фойдаланганлар. Отишма натижасида икки инглиз солдати ярадор бўлган.

Хабарларда таъкидлаб ўтилишича, Арабистон жанубидаги ватанпарвар ташкилотлар умумий забастовкани Бирлашган Миллатлар Ташкилоти миссиясининг Аданга келиш пайтини кўзда тутиб уюштирганлар. Умумий забастовка ғоят муваффақиятли ўтмоқда. Шаҳарда савдо-саноат ишлари тўхтаб қолди. Қуролли полициянинг кўп нарядлари Адан кўчаларида патруллик қилмоқда.

ТАСС шарҳловчиси Ю. Тиссовский ёзади:

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Аданга келган миссиясининг вазифаси — Жанубий Арабистон федерациясидаги (Англия 1968 йилда бу федерацияга мустақиллик бермоқчи) вазият билан танишиб чиқишдан ва шу муносабат билан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари У Танга топшириладиган тавсияларни ишлаб чиқишдан иборат. Инглизларнинг мустамлакачи маъмурияти миссиянинг алоқаларини Жанубий Арабистон қўғирчоқ федерацияси расмий вакиллари билан музокаралар олиб бориш билангина чеклаб қўйишга интилмоқда. Амалда эса, бу нарса ана шу районни чет эл ҳукмронлигидан озод қилиш учун уч йилдан кўпроқ вақтдан буён кураш олиб бораётган ватанпарвар кучларни ва, аввало, «Яманнинг оккупация қилинган жанубий қисмини озод қилиш фронти»ни назар-писанд қилмасликдан бошқа бир нарса эмас. Мамлакатнинг мустақиллиги учун курашаётган ташкилотлар инглиз маъмурлари ва уларнинг маҳаллий реакция орасидан чиққан агентлари ҳуружларига жавобан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг миссиясини бойкот қилдилар.

Фронт раҳбарлари миссия билан бевосита алоқа боғлаш иложи йўқлигини эътиборга олиб, аҳолининг чин кайфиятини намойиш қилишга ва Адан ҳамда Жанубий Арабистондаги бошқа шаҳарларнинг аҳолисини миссия Аданга келган вақтда забастовка ва намойишлар ўтказишга даъват этишга қарор бердилар.

Прогрессив Араб мамлакатлари, шу жумладан Бирлашган Араб Республикаси, шунингдек, Араб мамлакатлари уюшмаси фронтнинг ватанпарварлик фаолиятига маънавий ёрдам кўрсатмоқда. Улар «Яманнинг оккупация қилинган жанубий қисмини озод қилиш фронти»ни Жанубий Арабистон халқининг бирдан-бир вакили деб ҳисоблаётганликларини бир неча бор таъкидладилар.

● ● ● ●

АҚШнинг Вьетнамдаги ҳарбий жиноятларини текшириш юзасидан Халқаро Трибунал томонидан юборилган группа аъзолари Вьетнам Демократик Республикасининг Америка авиацияси йиртқичларча бомбардимон қилган районларида бўлишди. Суратда: группа аъзолари Ха Ту шахтасидаги кончилар клуби вайроналари олдида.

ВИА—ТАСС фотоси.

ҲУҚУҚ УЧУН КУРАШ

АРГЕНТИНА

БУЭНОС-АЙРЕС. 150 мингдан ортиқ бинокор ишчилар иш ҳақининг оширилишини талаб этиб, бутун мамлакатда 24 соатлик забастовка ўтказдилар.

Ҳукумат касаба союз ҳаракатига қарши, чунончи умумий меҳнат конфедерацияси «ҳаракат плани»га қарши чоралар кўришда давом этмоқда. Химия саноати ишчилари федерациясига кирувчи 11 касаба союзи иш ҳақи масаласи юзасидан олиб борилган музокараларда меҳнаткашлардан вакил бўлиш юридик ҳуқуқидан маҳрум этилганликлари тўғрисида маълумотнома олдилар.

Тукуманда «Белья виста» қанд заводи маъмурияти заводнинг ёпилиши муносабати билан 500 ишчини ишдан бўшатганлиги тўғрисида хабар қилди.

АҚШ

НЬЮ-ЙОРК. АҚШдаги тўртта энг йирик телевизион ва радиоэшиттириш компанияларининг ходимлари забастовкани давом эттирмоқдалар. Иш ташловчилар иш ҳақини ошириш ва иш вақтидан ташқари ишлаганлик учун ҳақ тўланишини асосий талаб қилиб қўймоқдалар.

Федерал округ суди темир йўл кондукторлари касаба союзи аъзолари забастовкасини вақтинча тақиқлаш тўғрисида фармойиш берди. Шу билан АҚШнинг 66 йирик темир йўлларида 18 минг ишчининг мўлжаллаб қўйган забастовкасига халақит берилди. Суд чиқарган қарорига забастовка мамлакат экономикасига «беҳисоб зарар» етказишини баҳона қилиб қўйди.

АНГЛИЯ

ЛОНДОН. Глазго шаҳридаги мингдан ортиқ электриклар шаҳар муниципал кенгашида ишлайдиган ўртоқлари билан бирдамлик юзасидан бир кунлик забастовка ўтказдилар. Муниципалитетнинг 350 электрик ишчиси иш ҳақини оширишни талаб қилиб, уч ҳафтадан бери забастовка қилмоқда.

Арлидаги (Ковентри яқинида) бир минг кончи бошлаган забастовка икки ҳафтадан бери давом этмоқда. Иш ташлаганлар меҳнат шароитларини яхшилашни талаб қилмоқдалар.

ЦЕЙЛОН

КОЛОМБО. Цейлон банкларида ишлайдиган 4500 ходимнинг икки ойлик забастовкаси уларнинг ғалабаси билан тугади. Коммерсия банклари уюшмаси хизматчиларнинг иш ҳақини ошириш, ҳақ тўланадиган ҳар йилги отпускалар муддатини узайтириш ва пенсияларни ошириш тўғрисидаги талабларини қабул қилди.

Банк хизматчилари ишларини бошлаб юбордилар.

(ТАСС).

ТУРКИЯ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ АҚШГА ВИЗИТИ

НЬЮ-ЙОРК, 3 апрель. (ТАСС). Туркия президенти Жавдат Сунай расмий визит билан кеча АҚШга келди. Визит вақтида Туркия президенти Америка президенти Жонсон билан ва Америка ҳукуматининг бошқа раҳбарлари билан музокаралар олиб боради.

Бугун кечқурун Оқ уйда Сунайнинг Жонсон билан биринчи учрашуви бўлади.

Мали Республикасининг Мопти шаҳри кўчаларида.
В. Корочанцев фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ЧИЛИДА МУНИЦИПАЛ САЙЛОВНИНГ НАТИЖАЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 3 апрель. (ТАСС). Юнайтед Пресс Интернейшнл агентлиги хабар беради: дастлабки маълумотларга қараганда, Чилида ўтказилган муниципал сайловда ҳукмрон христиан-демократик партия овозларнинг қарийб 35 процентини олган, бу партиянинг асосий рақиби — халқ ҳаракати фронти (коммунистик, социалистик партиялар ва бошқа баъзи партиялар шу фронтга киради) овозларнинг 29 процентини ёки 1965 йилдагига нисбатан 7 процент кўпроқ овозни олган. Иккита йирик буржуа партияси — радикаллар партияси овозларнинг 17 процентини ва миллатчилар партияси 16 процентини олган.

Юнайтед Пресс Интернейшнл агентлиги мухбирининг Сант-Ягодан хабар беришича, бу сайловнинг натижаларига христиан-демократларга берилган зарба деб қаралмоқда. Христиан-демократлар овозларнинг камида 40 процентини олишга умид боғлаган эдилар.

СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ ЁРДАМИДА

КОБУЛ. (ТАСС). Афғонистонда Совет Иттифоқининг техникавий ёрдамида қурилган яна бир пахта тозалаш заводи ишга туширилди. 2 апрелда Хиротда заводни фойдаланишга топшириш маросими бўлиб ўтди. Кон ишлари ва саноат министрининг ўринбосари Анвар Акбар сўзга чиқиб, мамлакатда Совет Иттифоқи ёрдами билан тўртинчи пахта тозалаш заводи қурилганлиги Шимолдаги қўшнимизнинг беғараз техникавий ёрдам бераётганлигидан далолат беради ва Афғонистон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстона савдо-саноат алоқаларининг ёрқин намунаси бўлиб хизмат қилади, деди.

ХЭМФРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ЛОНДОН, 3 апрель. (ТАСС). Кеча Лондонга келган АҚШ вице-президенти Хэмфри айтдики, мен ўз визитим вақтида бош министр Вильсон, кабинет ва парламент аъзолари билан «Ер юзининг ҳамма қисмларига тааллуқли» муҳим масалаларни муҳокама қиламан, деди. Хэмфри ана шу масалалар орасида ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисида шартнома тузиш, «Кеннеди Раунди» доирасида савдо-сотиқ тўғрисида музокаралар олиб бориш ва НАТОни мустаҳкамлаш проблемаси, шунингдек Ғарб билан Шарқ ўртасидаги муносабатлар, Узоқ Шарқдаги аҳвол масалаларини эслатиб ўтди.

Сизнинг бу визитингиз вақтида Вьетнамдаги уруш тўғрисидаги масала муҳокама қилинадими, ёки йўқми деган саволга Хэмфри жавоб беришдан бош тортди.

АЖОЙИБОТЛАР...

ҚИЗИҚ ҲАНГОМАЛАР

Манюня соғайиб кетди

Манюня лақабли бу маймун ой-куни етганда қаттиқ касал бўлиб қолди. Унинг соғлиги кун сайин оғирлашаверди. Шундан сўнг февраль ойининг охирида Манюняни Москва шол ва энцефалит касалликлари институтининг тажриба шифохонасидан шошилинч равишда 12-туғруқхонага олиб келишди. Бу ғаройиб беморга марказий бинодан ташқарида ўзига алоҳида жой ҳозирлаб бердилар. Туғруқхонанинг бош врачи, медицина фанлари кандидати М. С. Цирульников кўп йиллар мобайнида маймунларда патологик ҳомиладорликнинг турли ҳолатларини ўрганаётган эди. Бош врач Манюнянинг касалини текшириб, унга ичак йўллари тўсилиб қолган деб диагноз қўйди. У беморни операция қилиб, даволаш шароитини тайинлади. Ҳозир Манюня соғайиб кетди. У яна хушчақчақ бўлиб, аввалгидай иштахага қайтди.

Филателия қурбонлари

1869 йилда АҚШда Христофор Колумб шарафига чиқарилган маркалар тўплами унча қиммат эмас. Ҳар бир маркани бор-йўғи 15 центга сотиб олиш мумкин. Бироқ ана шу маркалар туркумида учта нусха борки, уларда Колумб портрети ағдарилган ҳолда суратга олинган. Яқинда филателия аукционида ана шу маркалардан бирини нью-йорклик Вайл деган бир киши... 35 минг долларга сотиб олди.

Кўникиб қолганидан

Ланкашир (Англия) графлигидаги Нью-Милсда яшовчи Томас Хандфорт маст бўлиб безорилик ва ўғрилик қилгани учун ёшлигида бир неча марта жазоланган эди. Ниҳоят у турмага шунчалик кўникиб қолган эканки, «хусусий турма сотиб олиб, у ерда умрбод яшашга» қарор қилибди. Унинг авлодлари ҳам ҳозиргача ўша ерда истиқомат қилади.

Инжиқлик

Хотин-қизлар ўзларига зарур бўлмаган буюмларни нима учун сотиб олишади? Америкада чиқадиган хотин-қизлар журналларидан бири тўпланган анкета маълумотларига қараб бунга қуйидагича сабабларни келтиради: биринчиси — эри қаршилик кўрсатгани учун, иккинчиси — буюм унча қиммат бўлмагани учун, учинчиси — у Париждан келтирилгани учун, тўртинчиси — худди шундай буюмни қўни-қўшниларви сотиб олгани учун, бешинчиси — бундай буюм бошқа ҳеч кимда йўқлиги учун ва ниҳоят олтинчиси — ана шундай буюм бошқа ҳамма хотин-қизларда бўлгани учун экан.

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи республиканинг ҳамма районларида ҳавонинг ўзгариб туриши кутилади. Фарғона водийсининг айрим жойларида ёмғир ёғади, қолган областларда ёғингарчилик бўлмайди. Ҳарорат Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областида 2 даража совуқ, 3 даража атрофида иссиқ бўлади. Қолган жойларда кечаси 1—6, кундузи 10—15 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво ўзгариб турса ҳам ёғингарчилик бўлмайди, кечаси эса вақти-вақти билан ёмғир ёғиши кутилади. Кечаси 3—5, кундузи 13—15 даража иссиқ бўлади.

ОБЛИГАЦИЯЛАРИНГИЗНИ ТЕКШИРИНГ!

3% ЛИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚ ЗАЁМИ

116-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Бу тираж 1967 йил 30 мартда Фрунзе шаҳрида бўлиб ўтди.

Заёмнинг ҳамма йигирма икки разрядидаги серия ва облигацияларнинг қуйидаги номерларига ютуқлар чиқди:

Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм билан)	Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм билан)	Серия номерлари	Облигация номерлари	Ютуқ миқдори (сўм билан)
000001	11*)	500	029277	11*)	500	060442	45*)	500
000100	38*)	500	029449	01*)	1.000	060725	1—50	40
000334	1—50	100	030241	30*)	1.000	060826	1—50	40
000701	29*)	1.000	030605	01*)	500	061029	33*)	500
001705	1—50	100	031583	25*)	500	061457	27*)	500
002654	1—50	40	032793	38*)	500	062797	36*)	500
003126	17*)	500	032866	1—50	100	063023	1—50	40
004246	38*)	1.000	033986	17*)	1.000	064058	17*)	1.000
004667	1—50	40	034980	40*)	5.000	064061	1—50	40
005067	50*)	1.000	035003	24*)	5.000	067356	1—50	40
005149	06*)	1.000	036485	22*)	500	069060	29*)	500
005758	19*)	1.000	036615	41*)	500	069095	06*)	500
007126	07*)	500	036692	06*)	500	071295	14*)	500
007742	1—50	40	036709	41*)	500	072939	22*)	500
007779	26*)	500	037138	16*)	2.500	073849	40*)	500
008970	22*)	500	037274	1—50	40	074481	1—50	40
009394	11*)	500	037359	17*)	1.000	074576	37*)	1.000
009567	1—50	40	037485	45*)	500	074717	13*)	500
009902	26*)	1.000	037627	22*)	500	074851	04*)	500
010686	1—50	40	037946	1—50	100	076717	1—50	40
010907	1—50	40	039658	11*)	500	076882	1—50	100
011385	1—50	100	039825	36*)	500	077023	40*)	1.000
011693	07*)	500	041028	27*)	500	077088	29*)	500
011837	49*)	500	041160	03*)	500	077278	11*)	500
011945	41*)	500	041208	1—50	100	077469	02*)	500
012147	1—50	40	042081	1—50	40	077838	25*)	500
012552	1—50	40	042200	11*)	500	078862	33*)	500
013325	14*)	1.000	043485	1—50	40	078972	1—50	40
013660	43*)	500	045974	03*)	500	079832	50*)	500
014066	39*)	500	046167	35*)	500	080161	38*)	500
014369	31*)	1.000	047912	1—50	40	080870	1—50	40
014417	40*)	1.000	049614	29*)	500	081201	1—50	100
014973	06*)	500	049916	11*)	2.500	081497	1—50	40
015186	03*)	1.000	049987	02*)	500	082096	1—50	40
015496	1—50	40	050678	06*)	500	082642	42*)	500
015779	26*)	2.500	051513	1—50	40	083820	1—50	100
017584	12*)	500	052155	32*)	500	084059	22*)	500
018184	1—50	40	053139	21*)	500	084189	33*)	2.500
018466	48*)	500	053263	1—50	100	084370	09*)	1.000
019119	18*)	500	053445	27*)	500	084612	49*)	500
019641	08*)	500	053447	48*)	500	085969	1—50	40
020053	1—50	40	053717	46*)	500	086126	1—50	40
020436	1—50	40	054133	1—50	100	091176	11*)	500
021105	1—50	40	054444	19*)	500	092387	1—50	40
021607	1—50	40	054781	1—50	40	093185	1—50	100
022062	01*)	1.000	054825	1—50	40	093808	1—50	40
023469	1—50	100	056187	36*)	500	093886	11*)	500
024492	37*)	1.000	057369	38*)	500	094437	21*)	500
024927	33*)	500	057876	35*)	500	094646	34*)	500
025117	29*)	1.000	058335	14*)	500	095667	50*)	500
025476	32*)	500	058757	1—50	100	096357	1—50	40
026389	46*)	1.000	058969	1—50	40	096815	42*)	500
026599	1—50	40	059012	1—50	40	098025	10*)	1.000
027536	1—50	40	059959	1—50	40	098945	1—50	40
027690	27*)	500	059970	48*)	2.500	099266	32*)	500
028030	27*)	1.000	060089	32*)	500	099845	13*)	500
028045	44*)	1.000	060365	1—50	40			

*) Шу сериядаги облигацияларнинг қолган 49 номерига 40 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда йигирма сўмлик облигацияларга чиққан ютуқлар кўрсатилган.

Ўн сўмлик облигацияларга ютуқнинг ярми тўланади.

Ютуқ суммасига чиққан облигация қиймати ҳам қўшилган.

Бу жадвал расмий ҳужжатдир. Омонат кассалари газетанинг янги сони келганидан сўнг ютуқларни шу жадвалга мувофиқ белгиланган тартибда тўлайдилар.

Ютуқлар тиражини ўтказувчи комиссиянинг раиси — Меҳнаткашлар депутатлари Совети, Фрунзе шаҳар ижроия Комитети раисининг ўринбосари С. ДЕРКЕМБАЕВА.

Комиссиянинг масъул секретари Н. В. КУЗНЕЦОВА.

ФРЕЙ ГАСПАРДАГИ ҲОВЛИ СИРИ

У Сан-Паулудаги диққатга сазовор районлардан бири Бруклинда ўз оиласи билан узоқ йиллардан бери истиқомат қиларди. Унинг Фрей Гаспар кўчасида хусусий ҳовлиси бор эди. Бу киши Ғарбий Германиянинг Бразилияда жойлашган энг йирик фирмаси «Фольксваген» га қарашли автомобиль заводида хизматчи бўлиб ишларди. Хотини Тереза эса «Мерседес-Бенц» концернининг маҳаллий идорасида секретарлик қиларди. Бу концерн ҳам ГФРга қарашли эди. Эр-хотин қўшнилар олдида жуда ҳам маданий бўлиб кўринарди. Танишларнинг сўзларига қараганда ҳовли хўжайини «жуда ҳам ёқимли ва сертакаллуф жаноб эди... Кутилмаганда унга нима бўлди!...».

28 февраль куни Бразилия яширин полициясининг айғоқчилари Фрей Гаспар кўчасидаги 377-уй олдида пистирма уюштирдилар. Улар тўрт соат мобайнида ўша «жуда ҳам ёқимли ва сертакаллуф» кишини кутиб ўтирдилар. У ўзининг хусусий «Фельксваген»ида уйига етиб келиши биланоқ уни ушлаб, қўлларини боғлашди.

Бу ҳақда эртасига газеталардан ўқиб, қўшнилари ҳайрон қолдилар: улар кўпдан бери танийдиган Франц Штангль собиқ эсэсчи офицер, гестапочи, ўтакетган нацист, ҳарбий жиноятчи бўлиб чиқди. Бразилия матбуоти якдиллик билан шуни қайд қиладики, Штангль нацист ҳарбий жиноятчилар орасида энг ашаддийларидан биридир. Сўроқда унинг ўзи ҳам «айрим вақтларда ҳатто фюрернинг ўзидан буйруқлар олиб тургани»га иқрор бўлди.

...Штангль ва унинг хотини Австрияда туғилиб ўсишган. Фрау Терезанинг эри дастлабки жиноятини ўз халқига, ўз ватанига қарши қилган эди. Фашистлар Австрияни босиб олганда Розенберг, Гитлер, Геббельс «асарларини» ёдлаб олган ёш нацист гестапога ишга кирди. Кўп ўтмай у Берлинга боради. У ерда махсус назарий тайёргарликдан ўтади. Тўғрироғи, у бу ерда келажак «буюк Германия» учун фақат оғир юк бўлиб қолади, деб ҳисобланган «даволанишни қийин дардларга чалинган беморларни йўқотиш бўйича тайёргарликдан» ўтади. Курс тугагандан кейин дипломли жаллодни Австрияга жўнатишади. Австриянинг Хартейм деган жойида Штангль концентрацион лагерь ташкил этади. Унда ўзи бошқаларни одам ўлдиришга ўргатади. Франц ўз шогирдларини концлагерга практикага олиб боради. Маҳбусларни йўқотишнинг «прогрессив методи» жуда ҳам аянчли натижалар берганини бу жойда қисқа муддат ичида 30 мингдан кўпроқ маҳбус йўқ қилиб юборилганидан ҳам кўриш мумкин.

Бироқ, Хартеймдаги концлагерда Штангль ўзининг жаллодлик маҳоратини тўла намоён эта олмади. Балки шунинг учун ҳам бошлиқлари уни тезлик билан Польшага жўнатган бўлса керак. Озгина вақт у Люблин ва Собибора концлагерларида ишлади. Сўнгра уни Треблинкадаги ажал лагерига комендант қилиб тайинлашди. Бу лагерь яҳудийларни оммавий равишда йўқотиш учун махсус ташкил қилинган эди. Гестапочи бу ерда 1942 йилнинг август ойидан 1943 йилнинг августигача ваҳшийлик қилди. Бу лагерь ташкил этилгандан бошлаб тугатилгунга қадар ундан фақат 16 маҳбус тирик чиққан, холос. Ҳар куни газ камераларида бир неча минг кишининг ёстиғи қуритилган эди...

Треблинка ва Собиборада «герр комендант»нинг бевосита раҳбарлиги остида айбсиз 700 мингга яқин киши қириб ташланган эди. Штанглнинг қонли фаолияти 1943 йилдан кейин ҳам давом этди. Уруш тугагунга қадар жаллод Чехословакия, Югославия, Голландия ва Германияда ҳам «анча ишлади...».

Фрау Тереза эрининг қамоққа олиниш сабабларини эшитгандан сўнг гўё бу уни ҳайратда қолдиргандай қилиб кўрсатмоқчи бўлди. Сўнгра у артистларга хос маҳорат билан қўлларини ёйиб «бу нотўғри» деб бақириб юборди. Фрау эрининг уруш давридаги фаолияти тўғрисида ҳеч нарса билмаслигини, у гўё бу ҳақда ҳеч нарса ёзмагани ва ўз иши ҳақида ҳеч нарса демаганини айтди. Лекин Штангллар оиласи уйини ва учта ёш боласини ташлаб, ўз ватанидан узоққа — ҳеч ким билмайдиган томонга туёғини шиқиллатиб қолди-ку.

Олдин Штангль Америкадаги ҳарбий асирлар лагеридан шубҳали ҳолатда Германияга, уйига қайтиб келган эди. Бироқ, у Линцдаги уйида узоқ турмади. Хотинини олиб Дамашққа жўнаб кетди. 1951 йили эр-хотин — иккаласи яширин ҳолда Бразилияга жўнашади. У ерда олдин Сантос шаҳрида, кейин Сан-Паулу шаҳрида яшайди. Бразилияда улар ўзларининг нацист дўстлари билан топишиб олади.

Франц Штангль қандай қилиб топилди? Унинг аниқ адресини собиқ гестапочилардан бири берган экан. Бразилия полицияси унинг номини ҳозирча сир сақламоқда. Шуни ҳам айтиш керакки, у буни чин кўнгилдан маълум қилган ҳам эмас. Бир аблах иккинчи бир аблахнинг номини сотиб, пул ишламоқчи бўлган. Штанглнинг қаерда турганлигини айтгани учун ўша гестапочи олдинига 25 минг доллар ишлайдиган бўлди. Бироқ, кейинчалик унинг ҳаммасини олишга кўзи етмаганидан нархни камайтиришга қарор қилди: «Штангль 700 минг кишини ўлдирган. Шунинг учун ҳам менинг қатъий нархим — ўлдирилган ҳар бир киши учун 10 цент. Жами 7 минг доллар».

Ҳозир Штангль Бразилия шаҳрида қамоқда ётибди. Олий федерал трибунални яқин вақтлар ичида унинг масаласини ҳал қилса керак. Шу билан бирга жаллоднинг ҳимоячилари ҳам пайдо бўлиб қолди. Улар Штангль гўё «Бразилияга қарши ҳеч қандай жиноят қилгани йўқ» деб тасдиқламоқдалар. Улар мабодо у жиноят қилган мамлакатлар Штанглнинг берилишини талаб қилганларида ҳам Бразилиянинг бу давлатлар билан ҳеч қандай шартномалари йўқ деб даъво қилмоқдалар. Бу ўринда гап энг аввало Австрия тўғрисида кетяпти. Чунки бош прокурор Франц Булла яқинда Австрия юстиция министрлиги Штанглни бериш тўғрисида Бразилиядан сўрамоқчи эканлигини айтган эди. Нацист жиноятчи бундан 20 йил муқаддам бўлгани каби ўз ҳомийлари ёрдами билан бу гал ҳам адолат қиличидан қочиб қутулмаса керак. Бу, гитлерчи жаллодни аёвсиз жазолашни талаб қилаётган Бразилия жамоатчилигининг ҳам фикридир.

А. БУРЛАК,
АПН.
Рио-де-Жанейро.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.55 — Эшиттиришлар программаси, 18.00 — Телевизион янгиликлар, 18.15 — Китоб — бизнинг дўстимиз (мактаб ўқувчилари учун). 18.45 — Эрта эксанг — эрта оласан (қишлоқ хўжалик ходимлари учун). 19.00 — Санъат ҳаваскорлари фестивали (Фарғона область, Ленинград район маданият уйи ҳаваскорлари концерти Андижондан олиб кўрсатилади).

20.30 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Тошкент кўрсатади.

Рус тилида: 17.55 — Эшиттиришлар программаси, 18.00 — Кинофильм (болалар учун), 18.20 — Юрий Толубеев (ҳужжатли фильм), 19.10 — Георг Отс куйлайди.

19.45 дан — Москва кўрсатади.

Тошкент кўрсатади

Ўзбек тилида: 20.30 — Телевизион янгиликлар, 20.40 — Ёшлар ижоди (адабий эшиттириш). 21.00 — Измир халқаро ярмаркаси (кинофильм). 21.20 — Замондош (телеочерк).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 5/IV да Спартак, 6/IV да Майсаранинг иши.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/IV да Веронолик икки йигит, 6/IV да Парвона.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/IV да Ёшликда берган кўнгил, 6/IV да Кимга тўй, кимга аза.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Катта цирк томошалари. Ҳиндистон филлари аттракциони.

КИНО

Кавказ асираси — «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Ҳасан аравакаш — СОБИР РАҲИМОВ номли, НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 4 ва кеч 8да).

Токио олимпиадаси — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

5, 6, 8, 9 апрелда

Ўзбекистон ва Туркманистон ССР халқ артисти Комилжон ОТАНИЁЗОВ раҳбарлиги ва иштирокида ХОРАЗМ АНСАМБЛИНИНГ

концертлари

Концертда Олмахон Ҳайитова, Гулчеҳра Исмоилова ва бошқалар қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Ўзбекистон ССР Жамоат тартибини сақлаш раҳбарлиги ва партия комитети запасдаги подполковник, Жамоат тартибини сақлаш органларининг собиқ хизматчиси, пенсионер, 1926 йилдан бери КПСС аъзоси

Муҳаммаджон АҲМЕДОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг радиоэшиттириш ва телевидение Давлат комитети коллективи мақом ансамблининг музика раҳбари, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Ф. Содиқовга онаси

Тўрапошша СОДИҚОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан таъзия изҳор қилади.

Тошкент Давлат университети ректорати ва касаба союз ташкилоти фалсафа кафедрасининг доценти М. Нурматовга укаси

Неъматжон НУРМАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323, Масъул секретарь — В34455, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалик — В37604, Адабиёт ва санъат — В37221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347, Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250. В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

№ А — 80. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64543. Р—01707.